

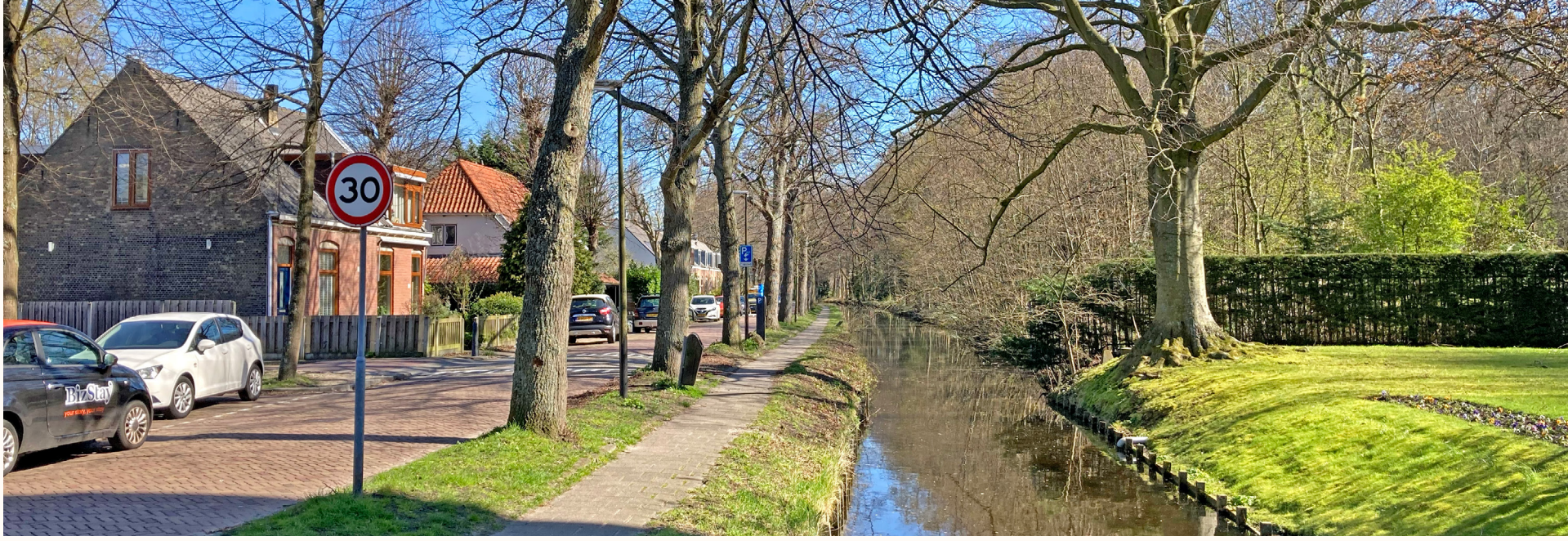
Rijswijk

Omgevingsvisie Rijswijk

GEZONDE BUITENPLAATS IN DE METROPOOL

PUBLIEKSVERSIE - 25 MAART 2025

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1 De omgevingsvisie van Rijswijk	4
1.2 Proces	5
2. Verkenning: waar staat Rijswijk nu?	9
2.1 Historie van Rijswijk	9
2.2 Rijswijk in de regio	9
2.3 Bestaande situatie en kwaliteiten van Rijswijk	11
2.4 Aandachtspunten voor de toekomst	13
3. Visie op de toekomst van Rijswijk	17
3.1 Kern van de visie	17
3.2. Drie kernambities	19
4. Ambities per thema	23
4.1 Passend woon- en zorgaanbod	23
4.2 Gezonde leefomgeving	24
4.3 Leefbare en veilige wijken	25
4.4 Zichtbare historie en ruimtelijke kwaliteit	25

4.5 Groene stadsbiotoop	26
4.6 Klimaatbestendige leefomgeving	27
4.7 Duurzame energievoorziening	28
4.8 Innovatieve economie	29
4.9 Goede bereikbaarheid	30
4.10 Omgevingsvisiekaart	32

5. Uitwerking visie per deelgebied	34
5.1 Inleiding	34
5.2 Oud-Rijswijk	34
5.3 Bogaard stadscentrum	35
5.4 Woongebieden	35
5.5 Werken	36
5.6 Groengebied	38
6. Uitvoering: werken met de omgevingsvisie	38
6.1 Sturingsfilosofie	38
6.2 Operationalisering in Omgevingswetinstrumenten	38
6.3 Milieueffectrapportage	38
6.4 Een levend document	38

1. Inleiding

1.1 De omgevingsvisie van Rijswijk

WAT IS DE OMGEVINGSVISIE?

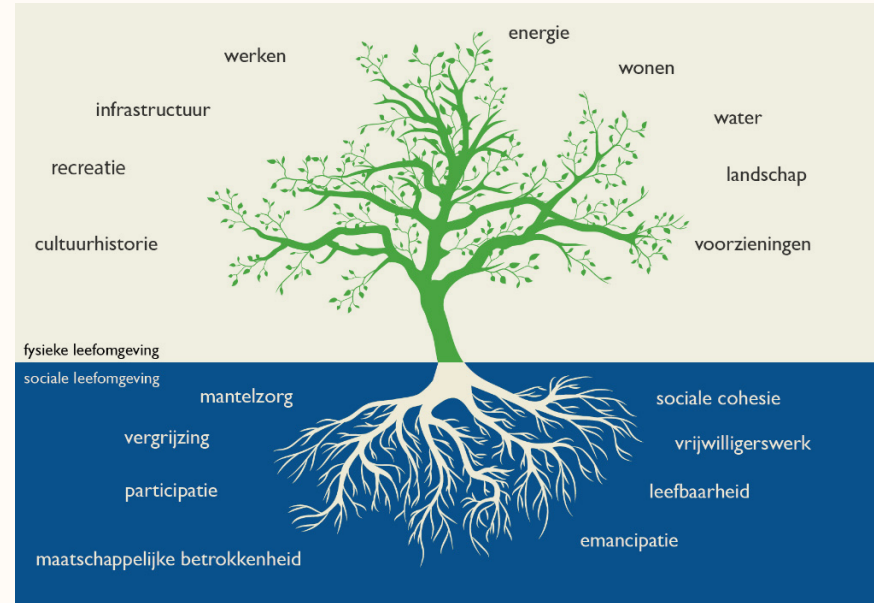
De omgevingsvisie is onze visie op de toekomst van de leefomgeving van Rijswijk. Daarbij gaat het om de lange termijn (2050) en om de 'fysieke leefomgeving'. Dit is het centrale begrip uit de Omgevingswet (zie kader), en gaat in feite over de ruimte om ons heen: ruimte voor bijvoorbeeld wonen, werken, infrastructuur en natuur, maar ook voor gezondheid en cultureel erfgoed.

FYSIEKE EN SOCIALE LEEFOMGEVING

De fysieke leefomgeving is niet los te zien van de sociale leefomgeving. De omgevingsvisie gaat over de plek waar mensen wonen en werken, hun vrije tijd besteden en elkaar ontmoeten. De manier waarop we onze gebouwde omgeving en buitenruimte vormgeven is van grote invloed op de sociale samenhang en manier waarop we samen leven. Zeker in een stad die de komende jaren nog verder zal groeien, ligt daarin een grote verantwoordelijkheid. De omgevingsvisie laat zien waar we de ruimte vinden om goed samen te kunnen leven.

EEN STIP OP DE HORIZON

Rijswijk heeft al heel veel om trots op te zijn, maar ook om onze bestaande kwaliteiten te behouden moeten we aan de slag. De wereld is namelijk continu in verandering: er komen allerlei trends en ontwikkelingen op ons af. De kwaliteit van onze leefomgeving hangt af van de manier waarop we inspelen op die veranderingen. Dit vraagt om een heldere visie op de toekomst waar we als Rijswijk naartoe willen. Omdat de ruimte beperkt is, moeten we scherpe keuzes maken: niet alles kan overal. Het gaat om keuzes over waar we ruimte zien voor ontwikkelingen, maar ook wat we waardevol vinden en willen beschermen.

Afbeelding 1.1: de fysieke en sociale leefomgeving.

Met deze omgevingsvisie zetten we een 'stip op de horizon': hoe willen we dat Rijswijk er in 2050 uitziet? Daarbij beschrijven we de keuzes die we vandaag moeten maken om daar te komen. De omgevingsvisie geeft op die manier richting aan ruimtelijke ontwikkelingen. Deels gaan we daarmee zelf aan de slag. Tegelijk dient de omgevingsvisie als inspiratie en afwegingskader voor initiatieven die aan ons toekomstbeeld kunnen bijdragen. De omgevingsvisie is een 'zelfbindend' document. Dat wil zeggen dat de gemeente zich moet houden aan de omgevingsvisie maar dat het niet direct geldt voor burgers.

DE OMGEVINGSWET

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet bundelt verschillende wetten en regels voor onder meer ruimtelijke ordening, bouwen, natuur, water en milieu. De Omgevingswet is gericht op het in onderlinge samenhang 'bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit'; en 'doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving' (artikel 1.3). De wetgever beoogt daarmee een balans tussen het bieden van ruimte voor ontwikkeling en het waarborgen van de kwaliteit van de leefomgeving.

Een belangrijk uitgangspunt van het nieuwe stelsel is om de fysieke leefomgeving in zijn geheel te benaderen. Daarbij moet de wet zorgen voor snellere besluitvorming en meer ruimte bieden voor lokaal maatwerk. Het idee daarachter is om meer ruimte te bieden aan initiatieven, met als houding 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij'. Dit vraagt om een andere denk- en werkwijze van ons als gemeente, andere overheden, burgers en bedrijven.

De Omgevingswet kent een aantal 'kerninstrumenten' waarmee overheden de doelen van de wet in de praktijk kunnen brengen. Één van de (verplichte) instrumenten voor gemeenten is de omgevingsvisie. De omgevingsvisie is een vormvrij instrument, maar bevat volgens de wet:

- een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied; en
- de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Deze onderdelen komen in de volgende hoofdstukken van deze omgevingsvisie, toegespitst op Rijswijk, aan bod.

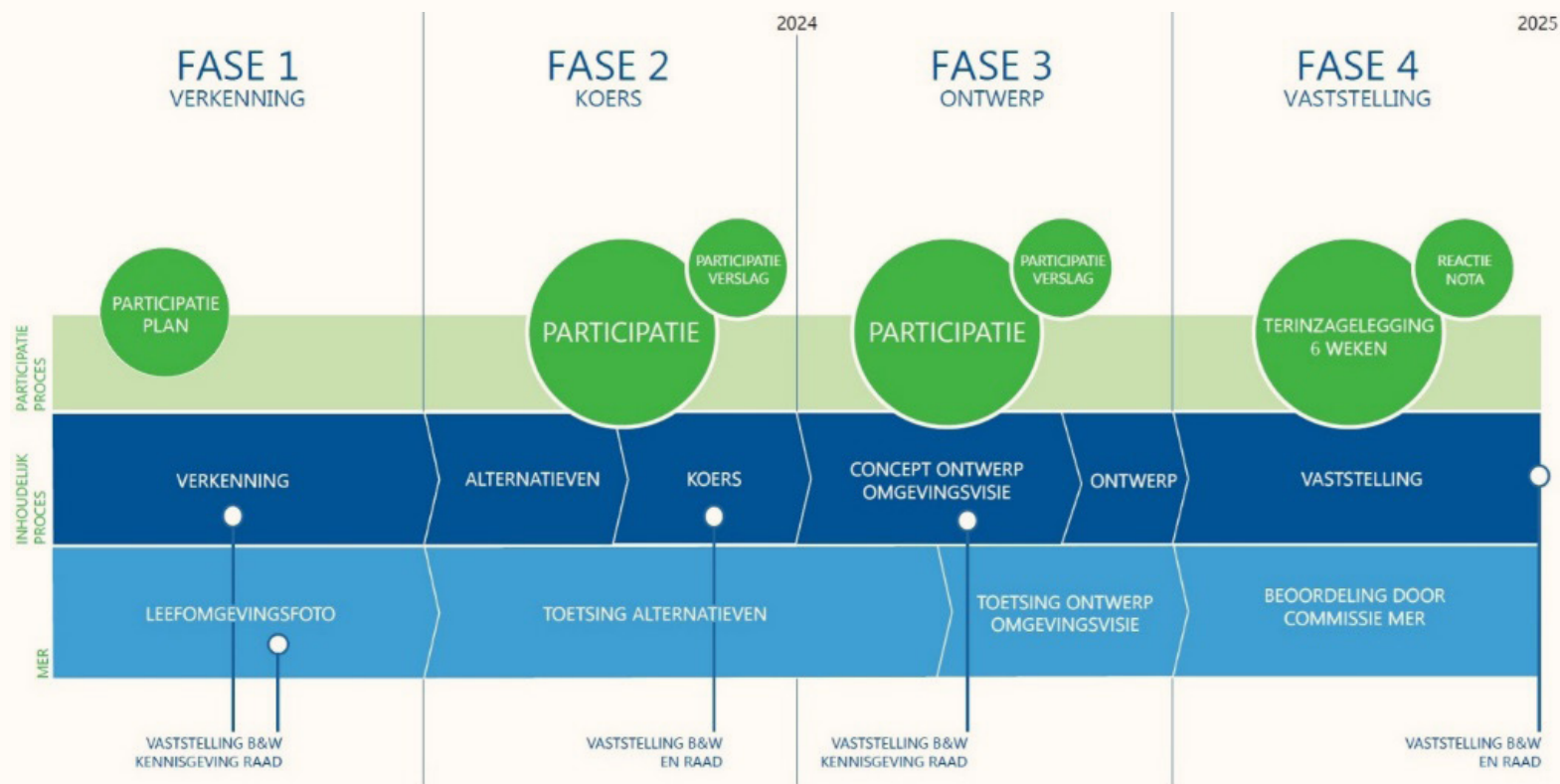

1.2 Proces

WELKE STAPPEN HEBBEN WE GEZET?

Om tot deze omgevingsvisie te komen hebben we verschillende stappen doorlopen, te zien in afbeelding 1.2. Inhoudelijk zijn we gestart met een 'verkenning' van de huidige staat van de gemeente. Het bestaande beleid was hiervoor belangrijke input, aangevuld met geografische en andere data, actuele trends en ontwikkelingen en de inbreng vanuit alle vakgebieden binnen de gemeente. Gelijktijdig hebben we voor het MER (zie kader) in deze fase de Leefomgevingsfoto laten opstellen. Dit is een inventarisatie van de 'huidige situatie en autonome ontwikkelingen' (dat wat er zal gebeuren als er geen nieuw beleid komt). De leefomgevingsfoto gaat specifiek in op de indicatoren voor het MER en helpt bij het beoordelen van de effecten van de omgevingsvisie.

Een milieueffectrapportage (mer) brengt de milieueffecten van een plan of project in beeld. De verwachte gevolgen worden beschreven in een milieueffectrapport (MER). Zo kan (het bestuur van) de gemeente de milieueffecten meenemen bij haar besluit over het plan of project. In Rijswijk hebben we gekozen voor een ontwerpmer, wat inhoudt dat niet alleen de milieueffecten van de ontwerpomgevingsvisie worden beschreven maar ook die van de alternatieven.

Afbeelding 1.2: Stappenplan omgevingsvisie.

In de volgende fase hebben we onze koers (visie) voor de toekomst bepaald. Met de informatie en aandachtspunten uit de verkenning hebben we alternatieve ontwikkelrichtingen bepaald. Die zijn vervolgens getoetst op milieueffecten (deel I van het MER). Daarnaast hebben we hier inwoners, organisaties en experts laten meedenken. Op basis van alle input hebben we onze voorkeur geformuleerd: welke kant willen we als Rijswijk op? Daarin komen onze kwaliteiten, aandachtspunten en ambities samen. Deze visie op de toekomst van Rijswijk hebben we vervolgens verder uitgewerkt per thema en per deelgebied binnen de gemeente.

PARTICIPATIERONDE I

In het najaar van 2023 hebben we een eerste participatieronde georganiseerd. Daarin hebben inwoners, organisaties en experts hun meningen en ideeën gegeven over Rijswijk nu en in de toekomst. Dat hebben we allereerst gedaan met een vragenlijst, die door 772 mensen is ingevuld. In een aparte bijeenkomst was er de gelegenheid voor inwoners om meer verdiepend het gesprek aan te gaan over de toekomst van de stad.

Afbeelding 1.3 toont een beeldverslag van dit stadsgesprek. Op vergelijkbare manier zijn we in twee sessies het gesprek aangegaan met experts van (regionale) ketenpartners, en met (maatschappelijke) organisaties en ondernemers die in Rijswijk actief zijn. Om ook de Rijswijkers van de toekomst aan te spreken, hebben we in twee sessies met kinderrechtenambassadeurs onze jeugd naar hun ideeën voor de stad gevraagd.

PARTICIPATIERONDE II

In de tweede participatieronde, gehouden van april tot juni 2024, hebben we het concept-ontwerp van de omgevingsvisie verder uitgewerkt en teruggekoppeld aan de stad. Via online consultaties, buurtbakfietsdagen, expertsessies en de 'Rijswijkse Remix' hebben we aanvullende ideeën en wensen verzameld. De input uit deze ronde hielp bij het verrijken en aanscherpen van de omgevingsvisie. De focus lag in deze ronde op het aanvullen van de participatie in de wijken en leeftijdsgroepen die de eerste ronde minder bereikt waren.

RESULTATEN EN TOEPASSING

De resultaten van beide participatierondes bieden een duidelijk beeld van de voorkeuren van de inwoners van Rijswijk. Er is een sterke voorkeur voor een groene en leefbare stad met voldoende speel- en beweegruimte, en beperkte lokale bedrijvigheid. Historische waarde en leefbaarheid worden hoog gewaardeerd, net als mobiliteit en toegang tot groen. De verschillen in voorkeuren per wijk benadrukt de noodzaak van een wijkgerichte benadering bij beleidsbeslissingen. De waardevolle inzichten uit deze participatierondes zijn gebruikt om de omgevingsvisie verder te ontwikkelen en te uit te voeren. De betrokkenheid van de Rijswijkse inwoners en ondernemers heeft gezorgd voor meer steun voor de visie, wat bijdraagt aan een soepeler ontwikkelings- en besluitvormingsproces.

Afbeelding 1.3: Beeldverslag stadsgesprek.

2. Verkenning: waar staat Rijswijk nu?

2.1 Historie van Rijswijk

De ontwikkeling van Rijswijk tot méér dan zomaar een dorp begint in de Gouden Eeuw. Langs de toenmalige Zandweg en het water van de Vliet waren het lawaai en de stank van de grote stad ver weg. Dus bouwden de nieuwe rijken uit Den Haag, Delft en Rotterdam hier – op de strandwal – hun buitenplaatsen, landhuizen, die meestal waren omringd door een mooie tuin volgens de laatste mode. Rijswijk heeft nog steeds die kwaliteit, als groen alternatief voor de drukte van de grote stad.

Indirect was het ook die ligging die Rijswijk na de Tweede Wereldoorlog zijn stadse gezicht gaf. In de jaren '50 gaf burgemeester Bogaardt, om te voorkomen dat het dorp door Den Haag zou worden ingelijfd, de aanzet tot een ongekende bouw golf die het aantal inwoners van Rijswijk verdubbelde tot meer dan 50.000. Vanuit het oude dorp breidde Rijswijk in de decennia na de oorlog gestaag richting het zuidwesten uit: van de naoorlogse woonwijken zoals Stervoorde, bedrijventerrein Plaspoelpolder, het nieuwe centrum In de Bogaard (nu Bogaard stadscentrum) tot de laatste uitbreiding van RijswijkBuiten. Daarmee is de stad gegroeid tot aan de west- en zuidgrens van de gemeente.

Deze ontwikkeling maakte van Rijswijk een stad met twee gezichten: enerzijds de historische dorpskern en de landgoederenzone, anderzijds de verstedelijking van de naoorlogse en latere uitbreidingswijken, Plaspoelpolder en het nieuwe Bogaard stadscentrum. De sterke groei heeft er ook voor gezorgd dat Rijswijk altijd zelfstandig heeft kunnen blijven, en definieert ons profiel tot de dag van vandaag. Deze uitersten karakteriseren het DNA van Rijswijk: het is modern én historisch, druk én rustig, grijs én groen, stad én dorp.

2.2 Rijswijk in de regio

Regionale ligging en ruimtelijke structuren

Rijswijk maakt deel uit van de Haagse regio, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) en de zuidvleugel van de Randstad. De stad ligt aan de Oude Lijn en aan de 'kennisas' Rotterdam-Leiden. Verder ingezoomd, ligt de stad tussen het stedelijk gebied van Den Haag en Delft.

Rijswijk wordt doorkruist door verschillende infrastructurele lijnen, veel met een regionale functie. Van zuidwest naar noordoost loopt de A4, met haaks daarop de Prinses Beatrixlaan en spoorlijn als verbindingen tussen Den Haag en Delft. Aan de oostkant loopt het Rijn-Schiekanaal (de Vliet) van zuid naar noord. In het zuidoosten grenst Rijswijk aan de A13.

Ten noorden van de A4 bevinden zich de twee centra van Rijswijk: het oude dorpscentrum van Oud-Rijswijk in het noordoosten, het nieuwere Bogaard stadscentrum richting het westen. Globaal daartussen ligt het grote en regionaal belangrijke bedrijventerrein Plaspoelpolder. Ten zuiden van de A4 is Rijswijk met de grootschalige uitbreidingswijk RijswijkBuiten inmiddels doorgegroeid tot aan Delft. Het bebouwd gebied van Rijswijk wordt gemarkeerd door twee grote groenstructuren: de Landgoederenzone aan de noordkant en de stadsparkzone in het zuiden.

Rijswijk in regionale context

Rijswijk is geen eiland, en onlosmakelijk verbonden met de regio. Rijswijk ligt midden in de metropoolregio, het stedelijk gebied van Rotterdam tot en met Den Haag. In dit gebied is de behoefte aan extra woningen en bedrijfsruimte erg groot. Er worden dan ook veel woningen gebouwd en bedrijfsruimte toegevoegd de komende jaren. Tegelijkertijd willen we deze regio ook kwalitatief gezien laten groeien. Het groene buitengebied houden we open, we bereiden ons voor op klimaatverandering en verbeteren de leefbaarheid en sociale samenhang in onze steden. Deze opgaven overstijgen de gemeentegrenzen. Rijswijk wil daarom ook samen optrekken met de regio om deze uitdagingen aan te pakken.

De gemeenten in de metropoolregio vullen elkaar aan en voegen allemaal kwaliteit toe aan het geheel. Regionaal wordt daarom ingezet om de gemeenten nog beter met elkaar te verbinden.

Rijswijk biedt de regio zowel dorps als stedelijk wonen, met daarbovenop ruimte voor de verwachte bevolkingsgroei door een forse woningbouw-opgave op zich te nemen. Rijswijk wordt naar verwachting zelfs één van de sterkst groeiende gemeentes van het land. Daarbij bieden we een plek om te recreëren met onze groene buitenplaatsen, op een van de drukste plekken van Nederland. Daarnaast biedt Rijswijk ruimte voor kleine en grote bedrijven om te ondernemen in een regio die steeds minder ruimte heeft. Zeker in verhouding tot zijn omvang heeft Rijswijk een belangrijke economische functie in de regio.

Regionale samenwerking

Op regionaal niveau vindt veel overleg plaats over de opgaven op het gebied van de fysieke leefomgeving. Zo is er overleg met de MRDH over de regionale ontwikkeling op het gebied van mobiliteit en economie, met de provincie over het Ruimtelijk voorstel en de vervolgstappen die daarbij worden gezet, met de zuidelijke Randstad over het NOVEX-gebied Zuidelijke Randstad en met de Haagse regio over de handreiking voor de ruimtelijke

puzzel en de agendapunten die voor de Haagse regio van belang zijn. Rijswijk neemt actief deel aan deze overleggen en de agendapunten die daarbij aan de orde komen zijn ook van invloed op de opgaven voor de fysieke leefomgeving in Rijswijk – en daarmee de Rijswijkse omgevingsvisie.

2.3 Bestaande situatie en kwaliteiten van Rijswijk

De staat van de fysieke leefomgeving

Om onze ambities voor de toekomst vorm te kunnen geven, is het noodzakelijk om de bestaande situatie in beeld te hebben. Dat doen we in twee sporen. Ten eerste hebben we een zogenaamde 'Leefomgevingsfoto' gemaakt. Hierin zijn de huidige situatie en autonome ontwikkelingen (HSAO) in kaart gebracht. Samen vormen die de 'referentiesituatie': wat de situatie is en wordt zónder deze omgevingsvisie. In de milieueffectrapportage wordt dit dan ook gebruikt om de effecten van de omgevingsvisie mee te vergelijken. De Leefomgevingsfoto bevat verschillende indicatoren om de staat van de fysieke leefomgeving meetbaar te maken. Die fysieke leefomgeving wordt hierin breed beschouwd, met een nadruk op de diverse milieuaspecten.

Daarnaast hebben we een 'verkenning' gemaakt van de bestaande situatie en kwaliteiten van Rijswijk. Daarin zitten raakvlakken met de Leefomgevingsfoto, maar hebben we vooral gefocust op de ruimtelijke en kwalitatieve aspecten. Hoe ziet Rijswijk er nu uit, en wat zijn nu de belangrijkste kwaliteiten van onze fysieke leefomgeving? Op basis van die analyse zien we een aantal kernkwaliteiten van Rijswijk. Het zijn eigenschappen die onze kracht aangeven en onze identiteit bepalen: ze maken Rijswijk tot Rijswijk en onderscheiden ons van andere gemeenten. Dit zijn dan ook de kwaliteiten die we in de toekomst in ieder geval willen behouden.

De kernkwaliteiten van Rijswijk

BUITENPLAATS, DORP, STAD: HISTORISCHE GROEI GEEFT MEERDERE GEZICHTEN

Rijswijk is sinds de jaren '50 uitgegroeid van een dorp tot een stad, met ongeveer 60.000 inwoners (CBS, januari 2025). De ontwikkeling van de stad is mooi terug te zien in de bebouwing.

De sterke groei die de stad heeft doorgemaakt is ook bepalend voor het profiel van Rijswijk vandaag. Enerzijds het dorpse karakter van de historische dorpskern Oud-Rijswijk. Anderzijds het stedelijke karakter van de naoorlogse wijken, bedrijventerrein Plaspoelpolder, Bogaard stadscentrum en RijswijkBuiten. Tegelijk is Rijswijk van oorsprong al een heel groene stad, met zijn buitenplaatsen en parken. Deze uitersten karakteriseren Rijswijk: het is modern én historisch, druk én rustig, grijs én groen, stad én dorp.

Rijswijk kent daardoor ook een mix van verschillende woonmilieus. Die maken Rijswijk voor veel mensen tot een aantrekkelijke woonplaats. Door het grote aandeel naoorlogse bouw heeft Rijswijk een relatief betaalbare en toegankelijke woningvoorraad, die al van oudsher veel mensen naar Rijswijk trekt. Ook spelen daarbij de goede werkgelegenheid, uitstekende verbanden met de regio, de voorzieningen in de twee centra en wijken, en het vele groen in de buitenplaatsen, parken en wijken een rol.

Hoewel niet altijd even bekend en zichtbaar heeft Rijswijk een rijkdom aan cultureel erfgoed. Het erfgoed levert een belangrijke bijdrage aan de beleving van Rijswijk en is bepalend voor de identiteit van de Rijswijkers. Zo is er de historische dorpskern met fraaie middeleeuwse kerk en oud-Hollandse gevels. We hebben de Landgoederenzone met statige landhuizen en weelderig groen. Er zijn archeologische vindplaatsen zoals Huis ter Nieuburch, het paleis van de Oranjes waar de Vrede van Rijswijk werd gesloten. Het Rijswijkse Bos en de Naald van Rijswijk refereren hier nog aan. Ook de stadsparkzone en royale aanleg van naoorlogse wijken met groenstroken, waterlopen en plantsoenen zijn waardevol erfgoed. De buitenplaatsen en parken zijn ook landschappelijk en recreatief van waarde. Samen zorgt dit in Rijswijk voor een gevoel van 'buiten' leven.

GROENE LONGEN VAN DE STAD

Rijswijk is van oorsprong, met zijn buitenplaatsen en parken, een heel groene stad. Nog steeds behoort Rijswijk tot de groenste gemeenten van deze sterk verstedelijkte regio. Bijna één vijfde van Rijswijk bestaat uit parken en plantsoenen. Al dat groen maakt Rijswijk tot een prettige leefomgeving voor mens, plant en dier. Naast de vele groen opgezette wijken, kent Rijswijk twee grote groengebieden:

- De Landgoederenzone aan de noordkant, met onder andere Park de Voorde en Overvoorde, landgoed Te Werve, het Julianapark en het Rijswijkse Bos.
- De stadsparkzone aan de zuidkant, met onder andere het Hoekpolderpark, het Wilhelminapark, Elsenburgerbos en de Zweth-Vlietzone.

De Rijswijkers waarderen de buitenplaatsen en parken enorm. Het zijn de longen van onze stad, en is al van oudsher een kwaliteit en onderdeel van onze identiteit. Verspreid door de stad liggen allerlei andere groenstructuren, die deze twee grote groengebieden met elkaar en met de stad verbinden. Het vele groen is iets waarmee Rijswijk zich in de – sterk verstedelijkte – regio onderscheidt.

ONDERNEMENDE WERKSTAD

Rijswijk is een echte werkgemeente, met relatief veel banen. Er is een ruim aanbod aan werkgelegenheid voor zowel theoretisch als praktisch opgeleiden. Rijswijk kent verschillende economische kerngebieden:

- diverse werklocaties (bedrijventerreinen, kantoor- en gemengde werklocaties);
- twee hoofdcentra (Oud-Rijswijk en Bogaard stadscentrum);
- verschillende buurt(winkel)centra.

Gezamenlijk bieden ze een compleet en divers aanbod aan voorzieningen en werkgelegenheid.

Die diversiteit van de Rijswijkse economie is een gevolg van de centrale ligging in de metropoolregio. Daarmee heeft Rijswijk een belangrijke economische functie in de regio. Voor zijn omvang huisvest Rijswijk veel bedrijven en zijn er veel arbeidsplaatsen. De beschikbare ruimte voor werken is een belangrijke kwaliteit van Rijswijk in de regio, waar veel vraag maar de ruimte schaars is.

Het middelpunt van de economische activiteit is bedrijventerrein Plaspoelpolder, een van de grootste werklocaties van de metropoolregio. Daar en elders in Rijswijk zijn er uitstekende plekken beschikbaar voor start-ups, mkb en grote bedrijven. Rijswijk ondersteunt de doorgroei van bedrijven.

Rijswijk is aantrekkelijk voor bedrijven om zich te vestigen door onze werklocaties en centrale ligging. Maar ook bijvoorbeeld de goede ondergrond voor geothermie, de goede voorzieningen in de verschillende centra, het vele groen in een drukke regio en de aantrekkelijke woonmilieus voor werknemers dragen hieraan bij.

GOED VERBONDEN MIDDEN IN DE METROPOOLREGIO

Rijswijk is uitstekend bereikbaar en verbonden met de regio. Er lopen door en rondom Rijswijk verschillende grote infrastructurele verbindingen. Zo vormen de A4, A13, op korte afstand A12 en de Prinses Beatrixlaan voor goede autobereikbaarheid en -verbindingen met de regio (o.a. Den Haag, Delft en Rotterdam).

Met een treinstation op de spoorlijn Den Haag – Delft is Rijswijk ook goed per openbaar vervoer bereikbaar. Ook is Rijswijk aangesloten op het tramnetwerk van Den Haag. Dit maakt Rijswijk voor veel mensen een aantrekkelijke plaats om te wonen. Ook voor veel bedrijven is het een onderscheidende kwaliteit om zich hier te vestigen.

Naast de grote (auto)verbindingen kent Rijswijk ook een fijnmaziger netwerk voor langzaam verkeer, van fiets- en wandelroutes. Deze zorgen onder meer voor verbindingen binnen de stad en met de verschillende groengebieden.

2.4 Aandachtspunten voor de toekomst

Inleiding

Uit de vorige paragraaf blijkt dat we al veel kwaliteiten bezitten, die de moeite waard zijn om te behouden. Tegelijk zien we ook de nodige aandachtspunten, waar we richting de toekomst nog mee aan de slag moeten. Het kan zijn dat er kwaliteiten ontbreken of ruimte voor verbetering is, maar ook dat trends en ontwikkelingen kwaliteiten onder druk zetten of juist kansen bieden om kwaliteiten toe te voegen. Daar waar meerdere ontwikkelingen samenkomen kunnen ook dilemma's of koppelkansen aan het licht komen. Kortom: alles waar we in de volgende hoofdstukken een antwoord op moeten formuleren.

Wonen en samenleving

- Rijswijk en de regio groeien fors. We verwachten op dit moment een ontwikkeling van ongeveer 60.000 inwoners in 2024 tot ongeveer 84.000 inwoners in 2040.
- Het aantal ouderen in Rijswijk is relatief hoog, en zal naar verwachting verdubbelen tot 2050.
- Op de woningmarkt is sprake van een grote vraag naar woningen en een achterblijvend aanbod. Het Rijk neemt steeds meer regie om de woningbouw te versnellen.
- Voor Rijswijk (en de regio) ligt er een forse opgave om aan het regionaal afgesproken woningbouwprogramma te voldoen. Ons actuele woningbouwprogramma bestaat uit ongeveer 10.000-11.000 woningen tot 2040. Een belangrijke vraag is in hoeverre we na 2040 blijven groeien of stabiliseren.
- Onze huidige woningbouwopgave is gebaseerd op de beschikbare locaties voor woningbouw. Gezien onze beperkte ruimte en wens om het groen te behouden, ligt er vooral een opgave voor transformatie en verdichting van de bestaande stad.
- We zien een veranderende vraag naar woonvormen, zoals een toenemende vraag naar woningen voor kleinere huishoudens en woningen die geschikt zijn voor ouderen (levensloopbestendig). Ook is er een groeiende behoefte aan woonruimte voor bijzondere doelgroepen en aandachtsgroepen.
- Vanwege de vergrijzing en ontwikkelingen in de zorg is er een groeiende behoefte aan goede en betaalbare woningen waar ouderen en mensen met een beperking zelfstandig en veilig kunnen wonen. Zij hebben ook (toegang tot) voorzieningen, zorg en ondersteuning nodig.
- Een belangrijke opgave is om het aantal voorzieningen (zorg en welzijn, onderwijs, sport, andere maatschappelijke voorzieningen) op peil te houden en mee te laten groeien met de groei van de stad.
- Hoewel Rijswijkers over het algemeen tevreden zijn met hun buurt, zien we wel dat in sommige buurten de leefbaarheid onder druk

- staat. De bevolkingsgroei in relatie tot de leefbaarheid en veiligheid is een aandachtspunt, met name in de kwetsbare wijken.
- Op het gebied van gezondheid krijgen preventie en positieve gezondheid steeds meer aandacht. Daarvoor is onder meer van belang dat de leefomgeving uitnodigt tot gezond gedrag, mogelijkheden biedt om elkaar te ontmoeten en voor iedereen bereikbaar en toegankelijk is.
 - De milieukwaliteit in Rijswijk is een aandachtspunt, met name luchtkwaliteit en geluidhinder. De luchtkwaliteit is de afgelopen jaren al wel verbeterd, maar nog steeds relatief slecht. De groei van de stad brengt op dit gebied extra opgaven met zich mee. Het is zoeken naar een balans tussen de groei van de stad en het toewerken naar een gezonde leefomgeving. Dit kan betekenen dat niet overal dezelfde milieukwaliteit kan worden behaald.

Groen en natuur

- Ruimte voor groen en natuur kan onder druk komen te staan door de groei van de stad. Tegelijk biedt verdichting en gebiedsontwikkeling ook kansen om extra groen toe te voegen, en om bij het bouwen van gebouwen en inrichten van de buitenruimte rekening te houden met natuur in de stad. Dat gaat bovendien hand in hand met het aanpassen aan klimaatverandering.
- Er is sprake van een afname van de biodiversiteit (variatie in planten en dieren) in heel Nederland en in Rijswijk. Dit wordt mede veroorzaakt en versterkt door klimaatverandering.
- Het versterken van de kwaliteit van groen is een belangrijke opgave. Door de afnemende biodiversiteit is het verbeteren van natuurwaarden van belang. Bij de groenkwaliteit spelen onder meer de levensduur, groeiomstandigheden en diversiteit van het groen een rol. Voor het gebruik en de belevingswaarde van groen is ook de bereikbaarheid en toegankelijkheid een belangrijk aandachtspunt.

- Het water- en bodemsysteem loopt steeds vaker tegen zijn grenzen aan. De kwaliteit en beschikbaarheid van water en bodem staan op veel plekken onder druk. Het Rijk en de provincie maken juist daarom water en bodem sturend bij keuzes over de inrichting van de ruimte. In ieder geval betekent het dat de aanwezige bodemkenmerken en waterhuishouding doorwerken in ontwerpkeuzes 'bovengronds'.
- In 2027 moet de waterkwaliteit voldoen aan de Europese normen (KRW 2027). De vraag is of dit haalbaar is. Als dat niet zo is, kunnen bouwprojecten worden geblokkeerd of stilgelegd. Er ligt dan ook een belangrijke taak om de waterkwaliteit te verbeteren.
- De vraag naar drinkwater zal de komende jaren blijven stijgen. Het aanbod staat door klimaatverandering en verontreiniging onder druk. In de regio komen nu al tekorten voor.

Economie en vrije tijd

- Technologische ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op. Denk aan digitalisering, automatisering, robotisering, artificial intelligence (AI). Nieuwe technologieën hebben invloed op de bedrijvigheid in Rijswijk, maar ook op de manier waarop we winkelen, met elkaar omgaan, onze vrije tijd besteden en hoe we voor elkaar zorgen.
- Er is steeds meer aandacht voor verduurzaming, zoals de overgang naar duurzame (hernieuwbare) bronnen van energie en een circulaire economie (waarin gebruikte producten en materialen opnieuw worden gebruikt als grondstof voor nieuwe productie).
- We zien steeds vaker transformaties van werklocaties en -functies naar wonen, mede door de grote woningvraag. Er blijft ruimte voor stadsverzorgende bedrijven en werken nodig, in lijn met de groei van inwoners.
- Er is sprake van afnemende vraag naar ruimtes voor detailhandel en kantoren. Dit leidt soms tot leegstand. In winkelgebieden speelt de opkomst van internetwinkelen daarbij een rol en komt de

- focus steeds meer te liggen op ontmoeten. Op de kantorenmarkt zien we een verandering in huisvestingswensen, van traditionele kantoorlocaties naar steeds meer gemengde gebieden en flexibele kantoorconcepten.
- Om onze werklocaties toekomstbestendig te houden, hebben we per locatie al een ontwikkelrichting bepaald. Een grote actuele opgave is de gedeeltelijke transformatie van Plaspoelpolder tot gemengd werk-woongebied. Opknappen van andere bedrijven-terreinen is een opgave voor een langere periode, net als het onderzoeken of we meer ruimte kunnen vinden voor bedrijven door beter benutten van bestaande terreinen of aanwijzen van uitbreidingslocaties.
 - Voor toekomstbestendige horeca en detailhandel is de belangrijkste opgave het bieden van een compleet en divers voorzieningen-aanbod, dat aansluit bij de behoefte van de groeiende bevolking. Datzelfde geldt voor het aanbod aan mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding. Aandachtspunt is dat voorzieningen voor iedereen toegankelijk zijn.
 - De circulaire economie zal naar verwachting extra ruimte vragen, vooral op werklocaties. Op dit vlak moeten we nog beleid ontwikkelen.

Klimaat en energie

- Klimaatverandering vormt een uitdaging in combinatie met de huidige en geplande verdichting van onze stad richting 2050. Het wordt heter, natter én droger. Dit verhoogt het risico op schade aan gebouwen en infrastructuur en heeft een impact op de natuur en biodiversiteit. Al deze ontwikkelingen vormen risico's voor de leefbaarheid van Rijswijk.
- Door de temperatuurstijging en de toename van hittegolven zijn de klimaatrisico's voor Rijswijk urgent. Weersextremen zullen in de toekomst vaker optreden.

- Wateroverlast door klimaatverandering zal vaker voorkomen; van belang is dat we de doelen en maatregelen uit ons bestaande beleid op dit punt uitvoeren. Aandachtspunt hierbij is ook de geplande groei van de stad, en de bebouwing en infrastructuur die daarvoor nodig is.
- In 2050 is naar verwachting heel Rijswijk onderhevig aan droogtestress, het zuidoostelijk deel heeft een hoog risico. Gebieden met matige kans op droogte zullen in omvang en aantal toenemen. Een aantal gebieden heeft kans op wegzakkend grondwater met gevolgen voor funderingen.
- Aanhoudende hitte kan leiden tot serieuze gezondheidsklachten zoals uitdroging en hittestress, soms met sterfte tot gevolg. De komende jaren neemt bovendien in Rijswijk het aantal ouderen en jonge kinderen toe, groepen die extra gevoelig zijn voor hittestress. Hittestress is daarom een grote uitdaging, zeker in de delen van de stad met veel bebouwing, weinig groen en gebrek aan koelteplekken. Deze zogenaamde 'hitte-eilanden' zijn tegelijk de gebieden waar veel nieuwe bouwontwikkelingen plaatsvinden. Dit biedt ook kansen om de inrichting hierop aan te passen.
- Klimaatverandering en de toename van weersextremen zoals hitte, droogte en wateroverlast vraagt om aanpassing. Dit heet klimaatadaptatie. Het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen moeten er samen voor zorgen dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. Dat is ook voor Rijswijk de opgave.
- We kunnen ons aanpassen aan klimaatverandering, maar ook bijdragen aan het afremmen ervan. Een van de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven is de energietransitie: het verkleinen van de energiebehoefte en de overgang van fossiele naar duurzame (hernieuwbare) bronnen van warmte en energie.
- Onderdeel van de energietransitie is de noodzaak tot het duurzaam verwarmen van woningen en andere gebouwen. Belangrijk aandachtspunt is het aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving. Die opgave is groot en complex.

- Onze Transitievisie Warmte beschrijft hoe we dat stapsgewijs aanpakken.
- Ook is van belang om zoveel mogelijk energie duurzaam op te wekken, binnen onze beperkte fysieke ruimte. Het aandeel hernieuwbare energie in Rijswijk blijft nu nog achter bij het landelijk gemiddelde.
- Het elektriciteitsnet staat zwaar onder druk. In de regio is al sprake van 'netcongestie', wat betekent dat het elektriciteitsnet vol is. De komende tijd zal de druk op ons net alleen maar toenemen.
- Bij de uitvoering van de energietransitie zijn verdere aandachtspunten onder andere de toegankelijkheid en betaalbaarheid voor iedereen (voorkomen van energiearmoede) en de benodigde ruimte in de ondergrond.
- Ook actuele ontwikkelingen zoals de aanleg van de warmteleiding WarmtelinQ en overige energie-infrastructuur spelen hierbij een belangrijke rol.
- Er wordt onderzoek gedaan naar goede plaatsing van een warmteoverdrachtsstation (WOS), en naar meekoppelkansen zoals het combineren van de aanleg van nieuwe energiebronnen of -netwerken met herinrichting van de openbare ruimte, groen en klimaatadaptatie.

Mobiliteit

- We zien een trend dat autogebruik vooralsnog blijft toenemen. autobezit groeit wel minder hard dan voorheen. De elektrische auto is in opmars, net als het gebruik van openbaar vervoer, fiets en elektrische fiets. Ook wordt steeds meer gebruik gemaakt van deelmobiliteit en vervoer op afroep.
- Autoverkeer heeft negatieve effecten op de milieukwaliteit en gezondheid. Rijswijk kent een relatief slechte luchtkwaliteit en op verschillende plekken geluidhinder, waar autoverkeer een belangrijke rol in speelt.
- Met het oog op klimaatdoelen en leefbaarheid is er steeds meer aandacht voor duurzaam vervoer, bijvoorbeeld door autoluwe

of zero emissie zones, stimuleren van elektrisch rijden of andere duurzame mobiliteitsvormen. Dit brengt tegelijk wel opgaven in infrastructuur met zich mee, denk aan ruimte voor laadpalen, deelmobiliteit en betere fietsvoorzieningen.

- Brede en doorgaande wegen vormen ruimtelijke barrières en knelpunten qua veiligheid en leefbaarheid. We zijn al bezig met herinrichting van wegen en onderzoeken afschalen als optie. Bereikbaarheid voor bedrijven is een aandachtspunt.
- We zien een toenemende verkeersonveiligheid. Rijswijk scoort relatief hoog op het aantal ongevallen per inwoner. Zeker gezien de groeiende verkeersdruk ligt hier een opgave.
- Mobiliteit groeit mee met de groei van de bevolking en economie. In Rijswijk nam het verkeer de afgelopen jaren daardoor al toe. Door de forse groei in inwoners en banen in Rijswijk en de regio wordt het drukker in de stad. De bereikbaarheid komt daardoor steeds meer onder druk te staan.
- Bij ongewijzigd beleid zal de verkeerstoename ervoor zorgen dat knelpunten en negatieve effecten van mobiliteit toenemen, zoals een verminderde doorstroming en langere reistijd met de auto, relatief groot extra ruimtebeslag voor parkeren, grotere verkeersonveiligheid, verslechtering van luchtkwaliteit en toename van hinder. Dit vraagt om maatregelen in infrastructuur en ander mobiliteitsgebruik.
- Om Rijswijk bereikbaar, leefbaar en veilig te houden zullen alternatieven voor de auto aantrekkelijker moeten worden. Een verschuiving naar andere vervoerswijzen vraagt om verschillende maatregelen en een gedragsverandering. Daartoe zijn goede verbanden en voorzieningen voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer noodzakelijk. Deze moeten ook betaalbaar en toegankelijk zijn voor ouderen en mensen met een beperking.
- Om te zorgen dat station Rijswijk een centrale rol kan spelen in de mobiliteitstransitie, is een opgave de stationsomgeving aantrekkelijker en veiliger in te richten. Ook een opgave is het realiseren van een ov-station RijswijkBuiten als hub voor het nieuwe woongebied. Daarnaast wordt een nieuwe tramverbinding tussen Den Haag en Delft via Rijswijk nog verder uitgewerkt en onderzocht.

3. Visie op de toekomst van Rijswijk

3.1 Kern van de visie

DE UITDAGING

Om te zorgen dat Rijswijk ook in 2050 een prettige stad is om te wonen, werken en verblijven willen we in ieder geval de kwaliteiten die we al hebben (paragraaf 2.3) behouden en versterken. Tegelijk willen we ook kwaliteiten toevoegen en moeten we inspelen op de trends en ontwikkelingen die op ons afkomen (paragraaf 2.4). De groei van de stad biedt daarvoor veel kansen, maar zorgt ook voor uitdagingen. Om een bijdrage te leveren aan het oplossen van de grote woningnood, bouwen we nieuwe woningen. Bovendien pakken we leegstand en verloedering aan door leegstaande winkels en kantoren te transformeren naar woningen en voorzieningen. Daardoor zal de stad verder groeien. Dat kunnen we aangrijpen om tegelijk het welzijn van de Rijswijkers te verbeteren, bijvoorbeeld door de stad mooier, groener en veiliger te maken met meer voorzieningen en beter openbaar vervoer.

BREDE WELVAART

In 2050 kent de hele samenleving van Rijswijk een brede welvaart. Dit gaat over het welzijn van mensen. Het is een maatstaf voor alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart zijn zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale samenhang, persoonlijke ontplooiing en veiligheid daarvoor minstens even belangrijk. We stellen alle ontwikkelingen tot 2050 in dienst van die brede welvaart. Dat betekent dat bijvoorbeeld economische groei of bereikbaarheid geen doelen op zich zijn, maar moeten bijdragen aan het welzijn van de inwoners van Rijswijk en omgeving.

VERNIEUWING MET DE GEPLANEDE WONINGBOUW

In de Stadsvisie stond nog de vraag centraal in welke mate we ruimte willen bieden voor hoogstedelijke ontwikkelingen en een sterke groei van het aantal woningen in de stad. In deze omgevingsvisie leggen we de nadruk meer op de kwalitatieve ontwikkeling van de stad. Om de groei van de stad te combineren met die gewenste groei in kwaliteit, moeten we een innovatieve (vernieuwende) ontwikkelrichting inslaan. Dit sluit aan bij de resultaten uit de participatie en effectbeoordeling in de milieueffectrapportage. Die innovatieve ontwikkelrichting zat deels al in bestaande beleidsdoelen, maar komt tot uiting in het samenbrengen en de prioritering van die doelen in de omgevingsvisie. Daardoor vormt het een integraal toetsingskader voor nieuwe ontwikkelingen. Om te zorgen dat de groei niet ten koste gaat van onze kwaliteiten, richten we ons op het uitvoeren van het geplande woningbouwprogramma tot 2040.

Tegelijk is er een grote behoefte aan woningen in Rijswijk die mogelijk ook daarna nog aanhoudt, zoals ook werd erkend in de participatie. Juist het voorzien in die behoefte aan betaalbare woningen is een belangrijk onderdeel van het streven naar brede welvaart. Ook kunnen nieuwe ontwikkelingen juist een middel zijn om andere – innovatieve – ambities te realiseren. Om hieraan recht te kunnen doen en op alle situaties voorbereid te zijn, pinnen we ons op voorhand niet op een harde bovengrens voor een verdere groei van het aantal woningen na 2040 vast. Wél pinnen we ons vast op kwaliteit: ontwikkelingen zijn alleen mogelijk binnen duidelijke randvoorwaarden (bijvoorbeeld voor groen en milieu) die we daarvoor stellen. Daarmee maken we de groei in kwaliteit leidend.

Hoe we tot de visie gekomen zijn

TWEE HOOFDKEUZES, VIER ONTWIKKELRICHTINGEN

Op basis van onze analyses van waar Rijswijk nu staat, zien we twee belangrijke strategische keuzes voor onze koers richting de toekomst.

Al in de Stadsvisie (2016, de voorganger van deze omgevingsvisie) stelden we onszelf een forse woningbouwopgave tot doel. Omdat de behoefte in Rijswijk en de regio sindsdien alleen maar is toegenomen, hebben we in ons actuele woningbouwprogramma tot 2040 een opgave van circa 10.000-11.000 woningen afgesproken. Maar wat als daarna de vraag naar woningen nog steeds aanhoudt: willen en kunnen we daar dan aan tegemoet komen, of is Rijswijk na het realiseren van het huidige programma 'af'?

Een tweede keuze die we moeten maken is hoe we invulling gaan geven aan deze groeiopgave, samen met alle aandachtspunten voor de toekomst die we constateren (paragraaf 2.4). Zetten we de lijn van ons bestaande beleid voort, of gaan we een stap verder en op een vernieuwender manier te werk?

Op basis hiervan hebben we vier verschillende ontwikkelrichtingen uitgezet en uitgewerkt. Om deze goed te kunnen beoordelen en vergelijken, zijn de ontwikkelrichtingen beoordeeld op de effecten op de omgeving (deel I van het MER).

NAAR ÉÉN ONTWIKKELRICHTING: GESPREK OVER DE TOEKOMST VAN RIJSWIJK

De vier ontwikkelrichtingen hebben we vervolgens gebruikt om met elkaar het gesprek aan te gaan over de toekomst van Rijswijk, intern maar ook met de samenleving. Inwoners, organisaties en experts hebben meegedacht en hun ideeën en voorkeuren voor de toekomstige ontwikkeling van de stad aangegeven (zie participatieverslag).

Uit de inbreng van de deelnemers komt duidelijk een voorkeur voor een innovatieve (vernieuwende) ontwikkelrichting naar voren. Dit strookt ook met de resultaten uit de effectbeoordeling, waarin deze richtingen (in het bijzonder in combinatie met de geplande groei) overwegend het beste scoren.

Daarnaast was onder de deelnemers een voorkeur zichtbaar om ons in principe te richten op de nu geplande woningbouw, waarbij we allereerst moeten zorgen voor een kwalitatieve ontwikkeling van de stad. Maar ook gingen er, mede gelet op de grote woningbehoefte in Rijswijk en de regio, geluiden op om de optie voor verdere groei in de toekomst wel open te houden. Dit kan namelijk juist ook bijdragen aan het realiseren van andere ambities.

3.2. Drie kernambities

DUURZAME BALANS

Brede welvaart en een kwalitatieve verbetering van onze fysieke leefomgeving is alleen maar mogelijk als er sprake is van een duurzame balans tussen onze samenleving, onze leefomgeving en onze welvaart. Nu, maar ook in de toekomst. Binnen, maar ook buiten de gemeentegrenzen. Met onze kwaliteiten als vertrekpunt en onze blik op de toekomst vertalen we dit in de volgende drie kernambities.

GEZONDE BUITENPLAATS VOOR IEDEREEN (ONZE SAMENLEVING)

Rijswijk is in 2050 een gezonde buitenplaats voor iedereen. Ooit was dit de plek waar de adel, regenten en rijke kooplieden uit Den Haag vanwege het fraaie landschap op de strandwal en de gezonde lucht hun buitenplaatsen vestigden. In 2050 is Rijswijk uitgroeid tot een gezond 'buiten' met plaats voor iedereen. Het 'buiten' zie je terug in het enorm groene karakter van de stad. 'Voor iedereen' betekent dat in Rijswijk het voor alle verschillende doelgroepen mogelijk is om geschikte en betaalbare woonruimte te vinden en te wonen, werken en recreëren in een prettige en gezonde leefomgeving. Ook kwetsbare Rijswijkers hebben de mogelijkheid om in de stad te (blijven) wonen door een woon- en zorgaanbod dat aansluit op de vraag van de (toekomstige) inwoners.

Bij de groei van de stad stond en staat altijd de brede welvaart centraal. Rijswijk heeft in 2050 veilige en leefbare wijken waar inwoners zich prettig en voor elkaar verantwoordelijk voelen. Daarbij hebben alle Rijswijkers in hun directe omgeving voldoende en goed toegankelijke maatschappelijke voorzieningen en ontmoetingsplekken. De afgelopen jaren hebben we, binnen onze mogelijkheden in een drukke en groeiende stedelijke regio, ons ook sterk ingezet voor een gezonde leefomgeving.

Afbeelding 3.1: drie kernambities voor Rijswijk in 2050.

Door verschillende maatregelen en de grotere rol voor schone vormen van mobiliteit is de gezondheidsschade door luchtvervuiling en geluidhinder zo veel mogelijk beperkt. Tegelijk stimuleert de inrichting van de leefomgeving iedereen tot een gezonde leefstijl, beweging en ontmoeting.

GROENE STAD VOOR NU EN LATER (ONZE LEEFOMGEVING)

Met het oog op de brede welvaart is Rijswijk een groene stad voor nu en later. Rijswijk was lang alleen een groen dorp. Die groene identiteit heeft het dankzij Oud-Rijswijk en de landgoederenzone nog steeds. Daar is na de Tweede Wereldoorlog een heel eigen stadse identiteit aan toegevoegd. Belangrijk onderdeel zijn ook de grote stadsparken aan de andere kant van de A4. In 2050 zijn deze parken (stadsparkzone) en de landgoederenzone nog altijd de 'groene longen' van de stad. De verschillende groene netwerken daartussen maken Rijswijk extra groen tot diep in de haarvaten van wijken en buurten. Door bij het bouwen en bij het inrichten van buitenruimtes zo veel mogelijk rekening te houden met natuurwaarden zijn de groen kwaliteit en biodiversiteit aanzienlijk verbeterd. Hierdoor is Rijswijk een goed functionerende stadsbiotoop: een stad waar mensen, planten en dieren een thuis hebben.

Onze rijke geschiedenis, van de eeuwenoude buitenplaatsen tot de moderne stedenbouw, is bepalend voor de identiteit van Rijswijk. Ons erfgoed hebben we beter toegankelijk en beleefbaar gemaakt. Nieuwe ontwikkelingen hebben we bovendien zorgvuldig ingepast in de ruimtelijke structuur van de stad: binnen bestaand bebouwd gebied (om ons groen en erfgoed te sparen) en met stedenbouwkundige en architectonische kwaliteit (waaronder hoogbouw) die bijdraagt aan de betekenis van de plek.

In 2050 is Rijswijk klimaatbestendig: onze leefomgeving is goed bestand tegen lokale weersextremen, zoals hittestress en droogte maar ook langdurige en zware regenval. Dat hebben we gedaan door de inrichting van de buitenruimte en alle nieuwe (her)bouwontwikkelingen daarop aan te passen. Waar vernieuwende oplossingen zich aandienen hebben we die ingezet. Tegelijk dragen we bij aan het tegengaan van klimaatverandering:

in 2050 is Rijswijk klimaatneutraal. Dat realiseren we door het verkleinen van de energiebehoefte en een overgang van fossiele naar duurzame (hernieuwbare) bronnen van warmte en energie. Zo is onze gebouwde omgeving aardgasvrij, zijn grote delen van de stad aangesloten op een warmtenet en wekken we duurzame elektriciteit op passend binnen de compacte stad. In deze energietransitie hebben we als gemeente de regie genomen en gezorgd dat iedereen mee kan doen.

CREATIEVE WERKPLAATS VAN DE REGIO (ONZE WELVAART)

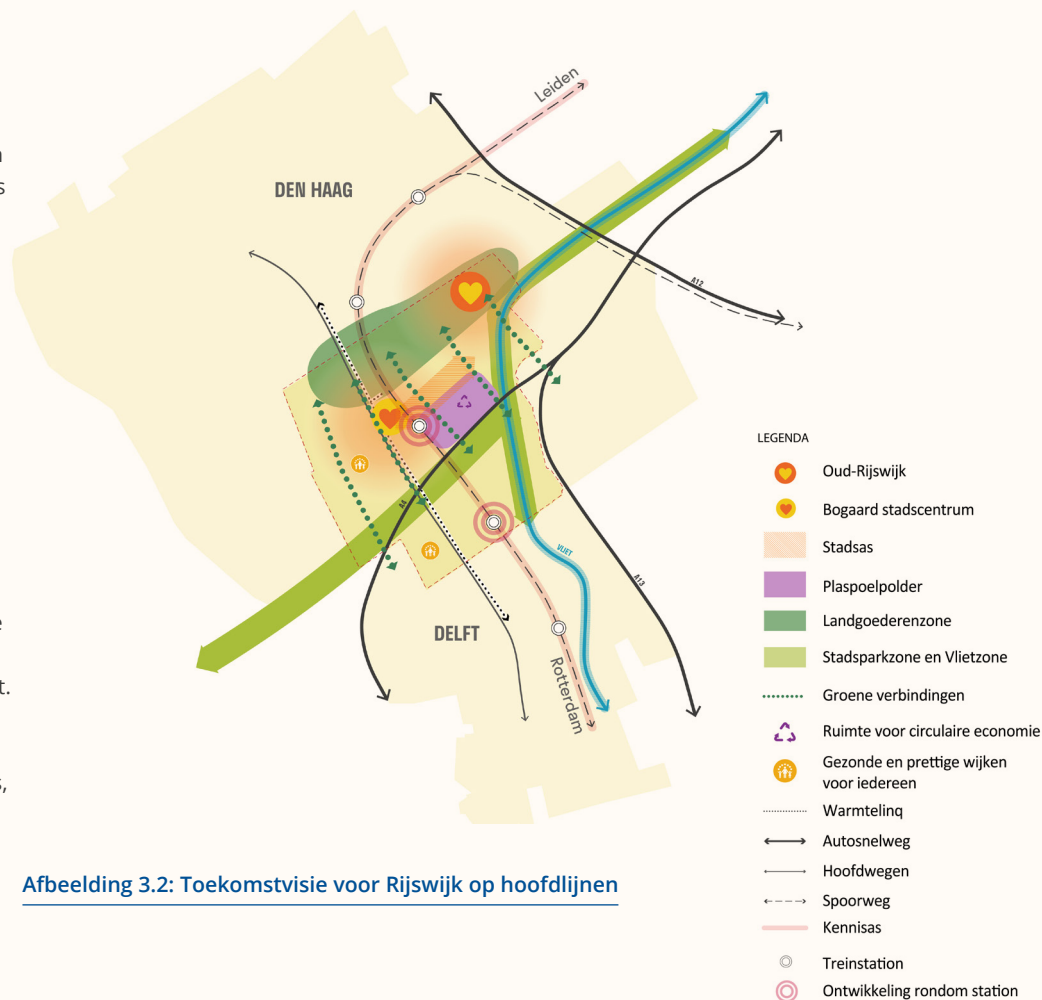
Rijswijk is in 2050 een 'creatieve werkplaats voor de regio'. Hier worden innovaties uit de 'kennisas' Leiden-Rotterdam in de praktijk toegepast, en vinden mensen een baan die bij hen past. Rijswijk heeft een belangrijke economische functie, niet alleen voor inwoners van de stad, maar voor de hele regio. Onze werklocaties huisvesten verschillende soorten bedrijven en daarmee banen, met de nadruk op innovatie, techniek en energie. Samen met bedrijven, kennisinstellingen en onderwijs hebben we de krachten gebundeld om met de toepassing van kennis en slimme technieken de verschuiving naar duurzame warmte en energie te realiseren en kansen te zoeken voor circulariteit. De Plaspoelpolder heeft een unieke positie als broedplaats voor toegepaste innovatie (vernieuwing en uitvindingen). Die hebben we versterkt door de doorontwikkeling van de campus Kessler Park / At the Park in combinatie met het middengebied met (uitvoerende) bedrijvigheid gekoppeld aan een duurzaam werk-, verblijfs- en woonklimaat. Het middengebied van de Plaspoelpolder is geïntensiveerd en beter benut. De randen van de Plaspoelpolder zijn verkleurd van bedrijven naar woningbouw.

Rijswijk heeft in 2050 zijn strategische economische positie versterkt, mede door onze strategische ligging in de regio en onze uitstekende bereikbaarheid. We hebben onze kwaliteit als aantrekkelijke woon- en werkstad kunnen behouden doordat we de Rijswijkse mobiliteit toekomstbestendig hebben gemaakt. Zo is het aantrekkelijk geworden om vervoermiddelen te gebruiken die schoon zijn en weinig ruimte innemen.

We nemen allerlei (gebiedsgerichte) maatregelen volgens het 'STOMP-principe' (Stappen – Trappen – Openbaar vervoer – 'Mobiliteit als dienst' – Privéauto). In dat principe krijgen de meer duurzame vormen van mobiliteit meer nadruk dan de minder duurzame vormen. Dat past bij een compacte stad. Zo staat de mens centraal. Het gevolg is dat veel Rijswijkers ervoor kiezen om te lopen, te fietsen, het openbaar vervoer en andere collectieve vormen van vervoer te gebruiken. Dit is ook dankzij het nieuwe station RijswijkBuiten en de opwaardering van station Rijswijk. Omdat er meer mensen rondom de stations wonen, stoppen er ook meer treinen. Daardoor hebben we negatieve effecten (vastlopen van wegen, overlast, gezondheidsschade, ongevallen) zo veel mogelijk voorkomen, en meer ruimte overgehouden om de stad te vergroenen. Dit heeft bijgedragen aan een brede welvaart.

DE KOERS VOOR RIJSWIJK

Samen vormen deze drie kernambities onze koers voor Rijswijk tot 2050, die we samenvatten onder de noemer 'De gezonde buitenplaats in de metropool'. In het volgende hoofdstuk hebben we al onze doelen per thema verder uitgewerkt. Gezamenlijk dragen de doelen op die thema's bij aan een duurzame balans tussen onze drie kernambities – en daarmee de brede welvaart van onze samenleving. Een thema draagt niet uitsluitend bij aan één van de kernambities, maar kan aan meerdere kernambities bijdragen. Soms zal een thema wel meer raakvlakken hebben met de ene kernambitie dan met de andere.

Afbeelding 3.2: Toekomstvisie voor Rijswijk op hoofdlijnen

4. Ambities per thema

Afbeelding 4.1: diagram met de drie kernambities (binnenring) en negen thema's (buitenring).

4.1 Passend woon- en zorgaanbod

DOELEN

- Een gezonde buitenplaats voor iedereen: voor verschillende doelgroepen een geschikte en betaalbare woonruimte in een prettige en gezonde leefomgeving.
- Realiseren van verschillende woonmilieus, met een diverse woningvoorraad.
- Tegemoetkomen aan de huisvestingsvraag van doelgroepen met een specifieke huisvestingsbehoefte ('aandachtsgroepen'). Dit wordt verder uitgewerkt in regionale afspraken en de lokale woonzorgvisie.
- Wonen en zorg: kwetsbare Rijswijkers de mogelijkheid bieden om in Rijswijk te (blijven) wonen, door voldoende woonzorgaanbod dat anticipeert op de woon- en zorgvraag van (toekomstige) inwoners.

RANDVOORWAARDEN / UITGANGSPUNTEN

- Realiseren van woningbouwprogramma van circa 10.000-11.000 woningen tot 2040, met focus op binnenstedelijk verdichten en transformatie (nabij ov-knooppunten); voornamelijk op een aantal ontwikkellocaties.
- Inzet op bouwen van betaalbare koop- en huurwoningen in het middensegment en toevoegen van sociale huurwoningen; sturen op 30% sociale huur in het totale woningaanbod; precieze gewenste differentiatie in woningbouwcategorieën worden uitgewerkt in nieuwe woonvisie / volkshuisvestingsprogramma.
- Huisvestingsvraag aandachtsgroepen: bouwen voor verschillende doelgroepen, toevoegen sociale nieuwbouw, zorgen voor flexibele en tijdelijke woonvormen/huisvesting en collectieve woonvormen.

- Wonen en zorg: toevoeging geclusterde woonvormen en nieuwe zorgwoningen voor senioren, en wooneenheden voor mensen met verstandelijke beperking en psychische kwetsbaarheid,
- Nieuw te bouwen woonruimten worden aanpasbaar en levensloopbestendig ontworpen.
- Woningen en gebouwen zijn toegankelijk voor iedereen; bouwnorm NEN9120 bij nieuwe bouwprojecten.
- Bij de inrichting van wijken en gebiedsontwikkelingen wordt rekening gehouden met (toegang tot) voorzieningen, zorg en ondersteuning.

4.2 Gezonde leefomgeving

DOELEN

- Gezondheidsbescherming: een schone, veilige en gezonde leefomgeving waarbij gezondheidsschade door milieufactoren – binnen onze mogelijkheden in een drukke en groeiende stedelijke regio – wordt beperkt.
- Gezondheidsbevordering: bevorderen van welbevinden en verleiden tot een gezonde leefstijl van mensen door de inrichting van een gezonde leefomgeving.

RANDVOORWAARDEN / UITGANGSPUNTEN

- Inzet om toename milieuhinder zoveel mogelijk te voorkomen, waar nodig maatregelen treffen om milieukwaliteit te verbeteren.
- Gebiedsgericht milieubeleid: milieukwaliteit is passend bij de situatie en functie van het gebied. In de overwegingen heeft gezondheid een belangrijke rol.
- Wettelijk vastgestelde kwaliteitseisen vormen het minimale niveau voor de gemeente.
- Ketenbenadering: aanpak bij de bron heeft de voorkeur; maatregelen in overdrachtsgebied en bij ontvanger worden bij de afweging over de milieukwaliteit integraal meegewogen.

- Luchtkwaliteit: voorkomen dat gevoelige functies (zoals scholen en kinderdagverblijven) te dicht bij drukke wegen vestigen; we stellen samen met de GGD richtlijnen op.
- Omgevingslawaaai: balans tussen behouden van geluidruimte voor geluidhinder veroorzakende functies en waarborgen van leefbaarheid voor geluidgevoelige functies. Bij woningbouw sturen op bronmaatregelen, slim ontwerp van gebouwen, maatregelen in woonomgeving en bij woning zelf.
- Omgevingsveiligheid: ontwikkellocaties binnen aandachtsgebieden: afweging groepsrisico, in uitwerking van plannen worden maatregelen meegenomen die negatieve effecten verminderen.
- Omgevingsveiligheid: nieuwe functies voor zeer kwetsbare personen zoveel mogelijk buiten een aandachtsgebied, of waar niet mogelijk zo ver mogelijk van de risicobron af.
- Bodemkwaliteit: de milieuhygiënische bodemkwaliteit mag niet verslechteren ('standstill'-principe). Gevoelige functies alleen toelaten op plekken met gezondheidskundig voldoende tot matige bodemkwaliteit. Op openbare plekken waar kinderen kunnen spelen en bij volkstuinten is de bodem onderzocht op lood. Advieswaarden GGD voor nieuw aan te leggen speelplaatsen.
- Geur: voor nieuwe ontwikkelingen hanteren we nu het geurhinderbeleid van de provincie.
- Gezonde leefomgeving: aantrekkelijke, toegankelijke en gevarieerde openbare ruimten, bereikbare voorzieningen, toegankelijke zorg, voldoende ontmoetingsplaatsen en aanbod van sport en cultuur.
- Schone en actieve vormen van mobiliteit voorop: stimuleren lopen en fietsen.
- Woningen moeten een gezond binnenklimaat hebben met goede luchtkwaliteit, ventilatie en koeling.
- Aandacht voor de gevolgen van klimaatverandering (zoals hittestress) bij de inrichting van een gezonde leefomgeving.
- Rekening houden met de behoefte van kwetsbare doelgroepen met de inrichting van de leefomgeving; bijvoorbeeld door toegankelijke voorzieningen in de directe nabijheid of fysieke inrichtingsmaatregelen zoals ruimte voor ontmoeting.

4.3 Leefbare en veilige wijken

DOELEN

- Inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen en overheid dragen naar eigen kennis, kunde en draagkracht bij om Rijswijk vertrouwd, leefbaar en veilig te houden.
- Leefbare en veilige wijken, waar inwoners zich prettig voelen, betrokken zijn en zich verantwoordelijk voelen voor elkaar.
- Zorgen dat er geen kwetsbare wijken zijn of ontstaan in Rijswijk (leefbaarheids- of veiligheidsindexen tenminste 'voldoende' voor alle wijken); een toekomstbestendig, fijn en veilig thuis voor kwetsbare mensen.
- [Maatschappelijke voorzieningen] Zorgen dat alle Rijswijkers voldoende en goed toegankelijke maatschappelijke voorzieningen en ontmoetingsplekken hebben in hun directe omgeving.

RANDVOORWAARDEN / UITGANGSPUNTEN

- Inrichten van de leefomgeving op zo'n manier dat het de gezondheid van inwoners bevordert en dat iedereen mee kan doen.
- Bewaken van de fysieke veiligheid door maatregelen in bouwwerken en de leefomgeving die bescherming bieden, vluchten en snel/ effectief handelen van hulpdiensten mogelijk maken.
- Bewaken van de sociale veiligheid door gebouwen en de leefomgeving dusdanig in te richten dat bewoners en bezoekers zich veilig voelen.
- Zorgen voor passende voorzieningen op basis van objectieve omgevingskenmerken, woonbeleving en waarden van inwoners. Bij gebiedsontwikkeling rekening houden met ruimte voor voldoende maatschappelijke en winkelveorzieningen, voor huidige en toekomstige doelgroepen.
- Goede toegankelijkheid van voorzieningen en de openbare ruimte.
- Sport: breed palet van sportactiviteiten, aanbod binnen- en buitensportvoorzieningen gelijk oplopend met aantal inwoners.

- Voldoende ruimte voor onderwijshuisvesting. Bij realiseren onderwijshuisvesting rekening houden met ruimte voor kinderopvang. Vestigingsmogelijkheden kinderopvang in (directe nabijheid van) schoolgebouw bijna een voorwaarde.
- Zorg: toegankelijk eerstelijns zorgaanbod door stimuleren gezondheidscentra en reserveren van ruimte in ontwikkelplannen voor gezondheidsfuncties; voldoende ruimte voor huisvesting van huisartsen moet worden meegenomen bij gebiedsontwikkelingen en wijzigingen van het omgevingsplan.
- Ontmoetingsruimten: voldoende kwalitatieve en multifunctionele ruimte voor verblijf, ontmoeting, bewegen en meedoen; goed verspreid en op korte loop- en fietsafstanden in de wijken.

4.4 Zichtbare historie en ruimtelijke kwaliteit

DOELEN

- Behouden, beheren, onderzoeken, en het toegankelijk en beleefbaar maken van het Rijswijkse erfgoed.
- Archeologie toegankelijk en relevant maken voor een breder publiek.
- Zorgen voor ons 'nieuwe' erfgoed door bij ontwikkeling van de stad voorwaarden te stellen aan de ruimtelijke en stedenbouwkundige kwaliteit.

RANDVOORWAARDEN / UITGANGSPUNTEN

- Cultuurhistorische waarden meewegen bij omgevingsvergunningen en in ruimtelijke plannen. Indien nodig archeologische en cultuurhistorische onderzoeken om monumentale waarden te bepalen.
- Monumentenzorg: bij ruimtelijke planvorming en vergunningaanvragen voor ingrepen in beschermde monumenten en gebieden met cultuurhistorische waarden de bouw-, architectuur- en cultuurhistorische waarden bepalen.

- Verduurzaming monumenten: wat wel en niet kan afhankelijk van de unieke waarde van het gebouw, de technische staat en het belang voor de omgeving.
- Cultuurlandschappen: bij nieuwe ontwikkelingen sturen op inpassing en behoud van waardevolle cultuurlandschappen.
- Naoorlogs erfgoed: in stand houden van van de naoorlogse stedenbouwkundige aanleg van de stad.
- Historische land- en waterwegen: waar nodig en mogelijk beschermen of herstellen van historische land- en waterwegen.
- Archeologie: streven om archeologie een belangrijke plaats te geven bij ruimtelijke ontwikkelingen. Archeologisch onderzoek alleen op basis van een goedgekeurd Programma van Eisen.
- Nieuwe ontwikkelingen passen binnen de stedenbouwkundige structuur van Rijswijk en dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteit van de stad.
- Ruimte vraag voor nieuwe woningen, bedrijven en maatschappelijke functies krijgt plaats binnen bestaand bebouwd gebied (verdichting). Mogelijkheden voor verdichting moeten per locatie worden bepaald.
- Op een aantal locaties is ruimte voor grotere bouwhoogten om de zichtbaarheid en herkenbaarheid te vergroten en identiteit te versterken (aangewezen gebieden werken we nog op een kaart uit); daarbuiten geldt 'nee tenzij' Bouwhoogte is gerelateerd aan de betekenis van de plek en kent verschillende gradaties. Daarbij moet hoogbouw voldoen aan ruimtelijke, technische en maatschappelijke criteria.

4.5 Groene stadsbiotoop

DOELEN

- Rijswijkse groen verder ontwikkelen en versterken, waarbij het groen gevarieerd en biodiverser wordt.
- Zorgen dat de Landgoederenzone en Stadsparkzone ook in de toekomst de 'groene longen' van Rijswijk blijven, en de groen- en natuurkwaliteit aanzienlijk verbeterd worden.
- Realiseren van een groenstructuur die de groengebieden aan elkaar verbindt; creëren van 'groene netwerken' die Rijswijk groen maken tot diep in de haarvaten van de buurten en wijken.
- Rijswijk als goed functionerende 'stadsbiotoop': een stad waar mensen, planten en dieren een thuis hebben en zich thuis voelen.
- Sterk verbeteren van de belevingswaarde van het groen in Rijswijk.

RANDVOORWAARDEN / UITGANGSPUNTEN

- Ontwikkelen en versterken van het Rijswijkse groen op basis van vier groensferen, met daarop afgestemde doelsoorten en eigen groene karakteristieken.
- Uitvoering geven aan het Uitvoeringsprogramma Landgoederenzone, zodat de groenkwaliteit past bij de sfeer van de Landgoederenzone (natuur, cultuur, recreatie en historische groenaanleg).
- Doorontwikkelen van de Stadsparkzone als een veelzijdig park met groene uitlopers richting de stad; verblijfskwaliteit en natuurwaarden gaan hier hand in hand.
- Versterken bestaande groenverbindingen en invullen ontbrekende schakels om alle groengebieden, wijk- en stadsgroen onderling te verbinden.

- Natuurverbindingen door de stad: realiseren of versterken van natuurverbindingen in de stad, tussen de Landgoederen- en Stadsparkzone en met de omgeving.
- Verbindingen van bomen: maken van mooie doorgaande groene structuren met biodiverse bomen langs wegen, straten en lanen in Rijswijk; volgen van de 3-30-300 regel.
- Recreatieve groene verbindingen: verbinden Landgoederen- en Stadsparkzone via een aantal brede groene recreatieve verbindingen; door heel Rijswijk netwerk van doorgaande paadjes door het groen (wijkgroen met elkaar verbinden).
- Bij alle vormen van herinrichting, renovatie en nieuwbouw (van buitenruimte en gebouwen) kunnen geschikte biotopen voor planten en dieren worden gerealiseerd door het bepalen van doelsoorten en doelbiotopen voor heel Rijswijk.
- Vergroten van groenkwaliteit en biodiversiteit door gebouwen en buitenruimtes natuurinclusief te bouwen/renoveren en in te richten; bij gebieds- en locatieontwikkelingen worden hiervoor regels gesteld. Dat gebeurt door de kwalitatieve eisen voor de '5V's' in het ontwerp van gebouwen en buitenruimtes toe te passen.
- Bij alle nieuwe ontwikkelingen moet actief worden gezocht naar ruimte om voldoende groen te realiseren en mogelijkheden om groenkwaliteit te verbeteren. Groen tot in de haarvaten betekent zo veel mogelijk groen in de openbare ruimte en tot op, aan en in bebouwing.
- Bij herinrichtingen en herontwikkelingen wordt de 3-30-300 regel als richtlijn gehanteerd. Bij gebiedsontwikkelingen of verdichten worden kansen benut om extra groen toe te voegen. Ontwikkelaars dragen bij aan realiseren van de inrichting van het groen en de groene ambities.
- Benutten van kansen om vergroening te koppelen aan transformaties, herinrichting openbare ruimte, maatregelen voor klimaatadaptatie en energie en op werklocaties.
- Belevingswaarde: verschillende groene lagen meer in evenwicht brengen; goede balans in soorten.

- Uitgangspunt bij aanleggen, beheer en onderhoud van groen is het verhogen van de biodiversiteit.
- Verwijderd groen bij gebieds- en locatieontwikkelingen of noodzakelijk onderhoud wordt op gelijkwaardige wijze gecompenseerd.

4.6 Klimaatbestendige leefomgeving

DOELEN

- In 2050 als gemeente klimaatneutraal te zijn door middel van mitigatie (zie 4.8), en klimaatbestendig zijn door middel van adaptatie. Dat betekent onze leefomgeving zo inrichten dat deze bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering, zoals hittestress, droogte en wateroverlast.
- Zeven ambities voor de periode 2023-2030, om stappen te zetten richting een klimaatbestendige leefomgeving in 2050: Rijswijkse Adaptatiestrategie en Aanpak voor Klimaatverandering (RAAK).

RANDVOORWAARDEN / UITGANGSPUNTEN

- In alle ruimtelijke projecten integreren van tools zoals het Convenant klimaatadaptief bouwen en de Landelijke maatlat.
- Nieuwbouw past de laatste innovaties toe, zoals de Ladder van Koeling en BREAAAM. We schrijven een minimaal BREEAM-score 'good' voor voor nieuwbouw en renovatie en gebiedsontwikkeling. We waarderen in het bijzonder elke ontwikkeling die innovaties kan aantonen met zogenaamde innovatiecredits.
- Klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte door meer schaduwrijke plekken te creëren en stedelijke gebieden te vergroenen.
- Streven naar een robuust watersysteem met ruimte voor infiltratie en opvang van water; voor nieuwe ontwikkelingen en in bestaande omgevingen.

- Waterbeheer: balans tussen water vasthouden, bergen en afvoeren om wateroverlast door extremen te voorkomen.
- Hittestress: ontwikkelen Lokaal Hitteplan; toepassen preventieve bouwstrategie (zoals groene daken en gevels en gebruik van hittebestendige materialen).
- Aansluiten bij nationale beleidslijn 'water en bodem sturend'; ruimtelijke ontwikkelingen worden aangepast aan het water- en bodemsysteem, waarbij de kwaliteit en kwantiteit van water doorslaggevend zijn.
- Bodemdaling: risico's in beeld brengen en preventieve maatregelen om bodemdaling te voorkomen.
- Waterkwaliteit: verbeteren van de waterkwaliteit volgens de KRW. Streven naar emissiereductie, natuurvriendelijke oevers en optimalisatie van waterbeheerpraktijk; door minder vervuiling toe te laten, voorlichting en handhaving.
- Uitvoering geven aan RAAK: Rijswijkse Adaptatiestrategie en Aanpak voor Klimaatverandering.
- Meekoppelkansen: streven om meekoppelkansen te benutten bij alle ruimtelijke ontwikkelingen; integreren klimaatbestendigheid in bredere ruimtelijke opgaven en ontwikkelingen (zoals energietransitie en circulaire economie).

4.7 Duurzame energievoorziening

DOELEN

- Energietransitie: in 2050 energieneutraal zijn, door energiebehoefte te verkleinen, lokaal duurzame energie op te wekken en over te stappen naar duurzame (hernieuwbare) bronnen van warmte en energie.
- Terugbrengen van de energiebehoefte, door energiebesparende maatregelen, bewustwording te vergroten over het energiegebruik en het verduurzamen van bestaande gebouwen stimuleren.
- Warmtetransitie: overstap naar duurzame warmtevoorziening voor gebouwen; volledig aardgasvrij in 2050.

- Energietransitie aanjagen door nieuwe initiatieven van (niet groot-schalige) duurzame energie aan te moedigen en mogelijk te maken. Streven om in 2030 minstens 20% van het elektriciteitsverbruik binnen de gemeentegrens duurzaam op te wekken.

RANDVOORWAARDEN / UITGANGSPUNTEN

- De energietransitie moet toegankelijk zijn voor alle vastgoedeigenaren en gebruikers.
- De benodigde maatregelen en mogelijkheden voor verduurzaming van bestaande gebouwen zijn per woning verschillend; iedere woning- en vastgoedeigenaar voert isolatiemaatregelen in zijn eigen tempo door.
- Overgang naar duurzame warmte volgens de strategie per wijk uit de Transitievisie warmte.
- Zo veel mogelijk woningen aansluiten op een warmtenet; wanneer het betaalbaar is voor inwoners en als de wet- en regelgeving op orde is. Elektrificatie in warmte wijken stimuleren wij niet.
- Bij afweging voor een toekomstige warmteoplossing niet alleen kijken naar de warmtevraag maar ook de koelbehoefte.
- Verder ontwikkelen campusfunctie Kessler Park met focus op energietransitie (winnen van geothermie) rondom geothermiecentrum RCSG.
- Ruimte reserveren voor mogelijk warmteoverdrachtstation in Kruisvaarderspark (inpassing met zo klein mogelijke impact op de landgoederenzone), en in de wijken voor kleinere warmteoverdrachtstations.
- Bij aanleg warmtenetten rekening houden met impact op drinkwater en groen.
- Voor delen van de stad die niet op een warmtenet kunnen worden aangesloten maatwerk via actualisatie Transitievisie warmte / Warmteprogramma; we staan open voor innovatieve energie- en warmteconcepten; elektrificatie van de warmtevraag verdient op dit moment niet de voorkeur; waar collectieve warmtenetten niet haalbaar zijn ondersteunen van bewonersinitiatieven om aardgasvrij te worden.

- Bij nieuwbouw gebruik maken van bodemenergiesystemen; sturing op verdeling van ruimte en optimaal gebruik via bodemenergieplan; monitoren of regelgeving voldoet en mogelijk meer afspraken nodig zijn.
- Regionale afspraken over de lokale inzet van duurzame warmte via WarmtelinQ en geothermie. Wens om hoge temperatuur-opslag mogelijk te maken.
- Grootchalige duurzame opweklocaties zijn in Rijswijk niet mogelijk.
- Stevige inzet op zonne-energie op daken en parkeerplaatsen in stedelijk gebied en benutten van het geschikte dakoppervlak voor zonne-energie. Zonne-energieopwekking zo veel mogelijk in de gebouwde omgeving; in het landschap of op het water heeft niet de voorkeur.
- Sterke energie-infrastructuur is een randvoorwaarde voor de groei en verduurzaming van Rijswijk.
- Inpassen nieuwe lokale netwerken voor energie, zodat het elektriciteitsnet uitgebreid kan worden; bij nieuwe ontwikkelingen rekening houden met extra ruimte voor een toekomstbestendige energie-infrastructuur.
- Inzet op een goede afstemming van vraag en aanbod met behulp van mogelijkheden voor innovatieve opslag, verkennen en stimuleren van kleinschalige energiesystemen (energyhubs) en uitwisseling van energie.
- Nieuwe ontwikkelingen vormen een kans om meer circulair te bouwen; ook voor inrichting van openbare ruimte zijn circulariteit en duurzaamheid belangrijke uitgangspunten; beleid op dit gebied geven we nog nader vorm.
- Zoeken naar meekoppelkansen energietransitie en klimaatadaptatie (o.a. combineren aanleg warmtenetten en klimaatadaptief herinrichten openbare ruimte, of isolerende en hittebestendige maatregelen aan gebouwen).

4.8 Innovatieve economie

DOELEN

- Inwoners in (de regio van) Rijswijk kunnen werken in een baan die bij hen past.
- Koesteren van de al aanwezige diversiteit aan bedrijven en daarmee werkgelegenheid, en versterken van de sectoren gericht op innovatie, techniek en energie.
- Gericht versterken van het ondernemersklimaat voor lokale ondernemers en verbeteren van het vestigingsklimaat voor nieuwkomers. Aan de hand van de vier pijlers uit de Economische visie inzetten op toekomstbestendige werklocaties en winkelgebieden (retail en horeca).
- Werklocaties: behouden en beter benutten van de ruimte voor werken op onze verschillende werklocaties; vitale en toekomstbestendige werklocaties die ruimte bieden voor ondernemen en werkgelegenheid genereren.
- Retail- en horeca: gewenste structuur uitgewerkt in toekomstperspectief per centrumgebied. Doelen:
 - › bieden van een zo compleet en divers mogelijk voorzieningenaanbod voor inwoners binnen en buiten Rijswijk;
 - › toewerken naar levendige en aantrekkelijke buurtcentra die voorzien in de dagelijkse behoeften aan winkels, ontmoeting en zorg;
 - › realiseren aantrekkelijk en dynamisch ondernemersklimaat dat uitnodigt tot investeringen;
 - › benutten van strategische locaties voor horeca met ondersteunende rol of zelfstandige aantrekkingskracht.

RANDVOORWAARDEN / UITGANGSPUNTEN

- Krachten bundelen met bedrijven en kennisinstellingen om een verschuiving naar duurzame warmte en energie te realiseren. Inzet op toepassing duurzame technieken in energie en warmte. Zoeken naar (koppel)kansen op gebied van circulariteit en kringlooeconomie.
- Focus op ruimte voor midden- en kleinbedrijf (mkb) en 'startups' die willen doorgroeien tot 'scale-ups'. Er is geen ruimte voor nieuwe écht grote ruimtevragers in Rijswijk. Creatiever omgaan met beschikbare ruimte (bijvoorbeeld meerlaags ruimtegebruik en afstemmen op energienetwerken).
- Werklocaties: profiel en ontwikkelrichting uitgewerkt per werklocatie (strategie werklocaties).
- Belangrijk dat werklocaties beschikbaar blijven voor werken; bestaande bedrijventerreinen behouden en beter benutten; extra bescherming voor zwaardere bedrijfsactiviteiten (behouden werkfuncties volgens strategie werklocaties).
- Nieuwe bedrijvigheid moet bijdragen aan groei van werkgelegenheid; extensief ruimtegebruik is onwenselijk.
- Beter benutten werklocaties door o.a. beter inrichten, toepassen dubbel ruimtegebruik, verdichten, optimaal gebruiken aanwezige bedrijfsruimte.
- Bepaalde functies (zoals opslagboxen, kringloopwinkels, sport-scholen, kappers, beautysalons etc.) horen niet thuis op bedrijventerreinen, nieuwvestiging daar niet toegestaan.
- Uitstraling panden van belang voor behoud kwalitatieve vestigingslocaties; voor nieuwe ontwikkelingen moeten beeldkwaliteitsplannen worden opgesteld.
- Extra becijferde ruimte nodig voor circulaire economie, in combinatie met de energietransitie. Geen ruimte voor grote ruimtevragers in Rijswijk; onderzoeken kansen en uitbreidingsmogelijkheden (zoals golfbaanterrein, TNO-locatie, Event Plaza, Hof van Elsenburg, Plaspoelpolder).

- Plaspoelpolder blijft belangrijke economische motor; handhaven gebiedsindeling Addendum Toekomstvisie Plaspoelpolder. Rondom Kessler Park, Broodfabriek en RCSG faciliteren verdere ontwikkeling campusfunctie met focus op energietransitie; ruimte voor daaraan gerelateerde bedrijvigheid. Middengebied als doorgroeigebied voor mkb en startups/scale-ups die meer milieuruimte vragen. Randen Plaspoelpolder (met name Havenkwartier, noordrand) aangewezen voor transformatie naar werk-woongebieden.
- Stadsverzorgende economie: voldoende ruimte voor stadsverzorgende economie; percentage van 10% gekoppeld aan woningbouwontwikkelingen.
- Retail en horeca: beoogde hoofdstructuur met twee complementaire hoofdcentra, vijf ondersteunende buurtcentra en een buurtsteunpunt. Aanbod concentreren in deze kansrijke centrumgebieden; nieuwe retail en horeca (naast al bestaand aanbod) daarbuiten niet gewenst. Buiten hoofdstructuur horeca mogelijk op drie specifieke locaties: Wilhelminapark, Landgoederenzone en campus Kessler Park.
- Nieuwe hotels zijn niet wenselijk.

4.9 Goede bereikbaarheid

DOELEN

- Vinden van een nieuw evenwicht tussen bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid in een stad die groeit; toekomstbestendige Rijswijkse mobiliteit om de kwaliteiten als fijne woonomgeving en ondernemende stad te behouden.
- Met onze mobiliteit bijdragen aan de brede welvaart van inwoners, aan de hand van zeven strategische keuzes (Mobiliteitsstrategie).
- Prioriteit geven aan vervoermiddelen die schoon zijn, weinig ruimte innemen, veiliger zijn en minder schadelijke effecten op gezondheid hebben, volgens het 'STOMP-principe'.

- Toewerken naar een integraal mobiliteitsnetwerk (hoofd, stedelijk en basis) voor geheel Rijswijk, door diverse maatregelen op netwerkniveau.

RANDVOORWAARDEN / UITGANGSPUNTEN

- Uitvoering geven aan strategische keuzes in een gebiedsgerichte benadering:
 - › Nabijheid: kortere reisafstanden door meer functies in een gebied toe te staan, woningen en voorzieningen op korte afstand van elkaar;
 - › Ruimte: eerlijk, efficiënt en dubbel ruimtegebruik; bij woningbouw waar sprake is van sterke verdichting maximaal sturen op vervoer met laag ruimtegebruik en zo min mogelijk vervuiling;
 - › Doorstroming: prioritering en voorrang uitwerken volgens de netwerkopbouw en STOMP;
 - › Keuzevrijheid: keuze voor vervoersmiddel(en) passend bij de reis; goede overstapplaatsen en vervolg-vervoer;
 - › Veiligheid: maatregelen op ongelukken zo veel mogelijk te beperken;
 - › Leefbaarheid: inrichten openbare ruimte fijn voor gebruikers, afhankelijk van het type gebied;
 - › Gezondheid: stimuleren van lopen, fietsen en emissieloze mobiliteit.
- Prioritering volgens het STOMP-principe in een wijkgerichte aanpak.
- Uitvoering geven aan de maatregelen op netwerkniveau:
 - › prioritering aangeven bij kruisingen; voorrang voor schoon, veilig en ruimte-efficiënt;
 - › hoofdautonetwerk blijft belangrijke ruggengraat; hier 50 km/u, andere wegen (gebiedsontsluitingswegen) 30 km/u;
 - › nieuwe ontwikkelingen: striktere parkeernorm en extra inzet op lopen, fietsen, deelvervoer en ov; gereguleerd parkeren in een straal van 500 m om ontwikkelingen; parkeren op eigen terrein als uitgangspunt, anders voorkeur voor parkeren ondergronds en/of in hubs;
 - › sterke inzet op verbetering openbaar vervoer; ov-verbindingen uitbreiden en intensiveren (meer en frequentere lijnen), inzet op aantal routes voor hov; uitgewerkt in gewenst ov-netwerk met bijbehorende maatregelen;
 - › bekijken mogelijkheden van mobiliteitshubs, gekoppeld aan ov-haltes, met concentratie aan voorzieningen;
 - › verbeteren voor- en natransport, betere verbindingen van en naar stations en voorzieningen voor lopen, fietsen en deelmobiliteit. Bij nieuwe woningbouwontwikkelingen wordt ov als belangrijk onderdeel meegenomen in het mobiliteitsconcept;
 - › verbeteren kwaliteit, comfort, snelheid en veiligheid van fietsroutes; gewenst fietsnetwerk uitgewerkt (Fietsplan 2040);
 - › verbetering looproutes, met name rondom scholen, winkelcentra en stations;
 - › zorgen voor een fijnmazig langzaam verkeernetwerk tussen ov-haltes, wijken, centra en groengebieden. Routes aantrekkelijk maken door ze groen, veilig en toegankelijk in te richten. Focus op verbetering langzaam verkeersbewegingen bij en over drukke wegen.

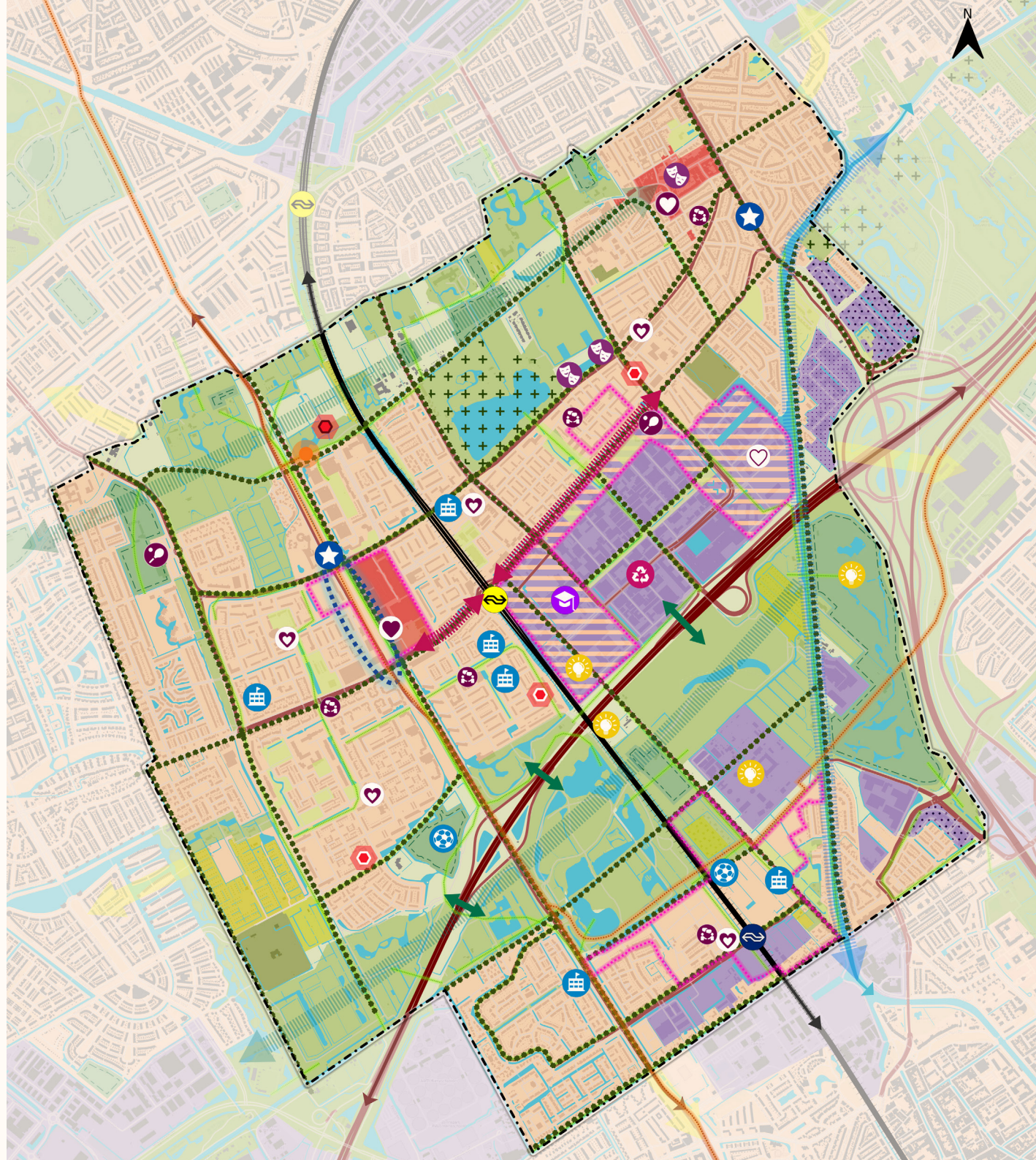
4.10 Omgevingsvisiekaart

De omgevingsvisiekaart laat zien hoe onze visie op de toekomst ruimtelijk een plek krijgt. Hierin hebben we de belangrijkste kwaliteiten die we willen behouden en gewenste ontwikkelingen weergegeven. Niet alle ambities passen op de kaart of zijn op een kaart aan te geven. Het geeft daarom onze belangrijkste ambities voor de toekomstige inrichting van Rijswijk weer. Deze kaart moet worden gezien als een visiekaart en niet als omgevingsplankaart. Een omgevingsvisie is namelijk niet juridisch bindend voor de burger. Wel laat de kaart, in combinatie met de tekst, goed zien wat onze ambities zijn voor het behoud en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Rijswijk. De kaart vormt ook de basis voor de gebiedsgerichte uitwerking.

Omgevingsvisiekaart

Legenda

- Gemeentegrens Rijswijk
- water
- natuurstructuur
- hoofdcentrum
- woongebied
- werk-woongebieden
- bedrijventerrein
- transformatie-/ontwikkellocatie
- begraafplaats
- recreatiegroen op deelgebiedniveau
- volkstuin
- Oud-Rijswijk
- Bogaard stadscentrum
- buurtcentrum
- buurtsteunpunt
- belangrijke ontmoetingsruimte
- culturele voorziening
- uitbreiding/nieuwbouw van scholen
- sportterrein
- natuurnetwerk Nederland
- boomstructuur
- natuurverbindingzones
- groene overbrugging
- landgoederenzone
- Vlietzone
- stadsparkzone
- uitbreiding/nieuwbouw van sport
- milieuzone/zero-emissiezone
- sportfaciliteiten
- kantoorlocaties
- gemengde werklocaties
- stadsas
- campusfunctie Kessler Park
- kansen voor circulaire economie
- onderzoekslocatie
- kwaliteitsverbetering Prinses Beatrixlaan
- tracé Warmteling
- zoeklocatie centrale warmteopslag
- zoeklocatie decentrale warmteopslag
- warmteoverdrachtstation
- rijkswegen
- hoofdwegen
- spoor
- treinstations
- verbetering openbaar vervoer
- nieuw station RijswijkBuiten

5. Uitwerking visie per deelgebied

5.1 Inleiding

Hoofdstuk 4 beschrijft per thema onze visie en doelen voor de toekomst. Deze doelen zullen ergens binnen Rijswijk een plaats krijgen. Waar en hoe die in de praktijk precies uitwerken, hangt af van de plek binnen de gemeente. In deze omgevingsvisie hebben we de gemeente daarom opgedeeld in verschillende gebieden. We onderscheiden de volgende vijf deelgebieden binnen Rijswijk:

1. Oud-Rijswijk
2. Bogaard stadscentrum
3. Woongebieden
4. Werkgebieden (en werk-woongebieden)
5. Groenzones

In dit hoofdstuk beschrijven we wat de doelen per onderwerp uit hoofdstuk 4 voor deze deelgebieden van de gemeente betekenen.

5.2 Oud-Rijswijk

De eigen identiteit en het historische karakter geven Oud-Rijswijk een charme die uniek is binnen de gemeente. Gezien de aanwezige mix van horeca, winkels (kwaliteitszaken en specialistisch aanbod) en overige voorzieningen zien we Oud-Rijswijk als recreatief centrumgebied én als 'dorpcentrum' voor de gemeente. We streven naar een compacter centrum rondom een levendige en gevulde Herenstraat.

- In Oud-Rijswijk wordt weliswaar ook gewoond, maar in het centrumgebied ligt de nadruk op de winkel- en horecavoorzieningen en ruimte bieden om elkaar daar te ontmoeten.

- In dit deelgebied accepteren we een iets hogere milieubelasting dan in de woonwijken, omdat geluid van activiteiten, zoals horeca en evenementen, hoort bij een centrum.
- In het centrum ligt de nadruk op levendigheid. Horeca en evenementen moeten hier kunnen. Tegelijkertijd moet het voor de mensen die er wonen leefbaar blijven.
- Het historische karakter van het oude dorpcentrum is bepalend voor het profiel en de aantrekkingskracht van Oud-Rijswijk en van Rijswijk als geheel.
- We zetten in op verder groen maken van het voetgangersgebied met vast groen en flexibele toepassingen.
- We gaan met name het voetgangersgebied klimaatadaptief inrichten.
- De ruimte voor energieopwekking in Oud-Rijswijk is beperkt door de bestaande bebouwing en cultuurhistorische waarden, en zal vooral elders gevonden moeten worden. Oud-Rijswijk staat vanwege de oude bebouwing ook niet vooraan in de warmtetransitie.
- Oud-Rijswijk is niet de belangrijkste locatie voor innovatieve nieuwe bedrijvigheid. Wel heeft het gebied, als een van de twee centrumgebieden van Rijswijk met een eigen karakter en profiel, een duidelijke economische functie.
- Het is belangrijk dat alle vervoersmiddelen toegang blijven houden tot Oud-Rijswijk. Toegankelijkheid voor ouderen en mensen met een beperking verdient aandacht. We houden rekening met (oplaad- en stallingsmogelijkheden voor) bakfietsen, elektrische fietsen en scootmobielen.

5.3 Bogaard stadscentrum

Het hoofddoel van het Masterplan In de Bogaard (2019) is om het gebied te ontwikkelen tot een levendig en groen winkel-, woon en verblijfsgebied: een multifunctioneel gebied voor de stad. Belangrijk onderdeel hiervan is dat de winkeloppervlakte sterk afneemt. Het winkelcentrum wordt compacter, maar sterker verbonden met de omliggende buurten, met een aanbod dat aansluit bij de gewenste functie als één van de twee hoofdcentra van de gemeente.

- In Bogaard stadscentrum voegen we veel woningen toe, waar mogelijk in het sociale segment. Daaronder vallen ook bouwlocaties met een combinatie van wonen en zorg.
- In dit deelgebied accepteren we een iets hogere milieubelasting dan in de woonwijken, omdat geluid van activiteiten, zoals horeca en evenementen, hoort bij een centrum. Gezien de vele woningen die toegevoegd worden, hebben we wel aandacht voor het verbeteren van de milieusituatie. Door het instellen van de Prinses Beatrixlaan als milieuzone zetten we in op het verbeteren van de luchtkwaliteit.
- In Bogaard stadscentrum ligt de nadruk op levendigheid. Horeca en evenementen zijn passend in dit gebied. Tegelijkertijd moet het voor de mensen die er wonen leefbaar blijven.
- Bogaard stadscentrum is het visitekaartje van de stad. Daarom is er veel aandacht voor een hoge ruimtelijke kwaliteit van zowel bebouwing als buitenruimte.
- Ambitie van het Masterplan is om Bogaard stadscentrum te ontwikkelen tot het groenste stadscentrum van Nederland.
- Juist in een gebied dat redelijk versteend is en intensiever bebouwd wordt, is aandacht voor klimaatadaptatie van belang. Met name hittestress is een aandachtspunt.
- De ruimte voor opwekking van elektriciteit is beperkt en zal vooral elders gevonden moeten worden. Hier zijn wel mogelijkheden voor bodemenergie. Grootschalige transitie van bestaande gebouwen en nieuwbouw bieden kansen voor de warmtetransitie.

- Bogaard stadscentrum is niet de belangrijkste locatie voor innovatieve nieuwe bedrijvigheid. Wel heeft het gebied, als een van de twee centrumgebieden van Rijswijk met een eigen karakter en profiel, een duidelijke economische functie.
- Dit gebied is al heel goed toegankelijk voor alle vervoersmoditeiten. Het toevoegen van een oost-westverbinding dwars door het gebied en waar mogelijk het 'openen' van het gebied zorgt er voor dat langzaam verkeer zich makkelijker en comfortabeler door het gebied kan bewegen en dat autogebruik meer in balans wordt gebracht met andere vervoersvormen. Daarnaast biedt de Prinses Beatrixlaan kansen voor een verbinding van de toekomstige Zuidwestlandcorridor.

5.4 Woongebieden

In de vooroorlogse wijken zetten we in op een aantrekkelijke, gezonde en klimaatadaptieve omgeving. Daarom creëren we meer ruimte voor groen, spelen, ontmoeten en lopen. In de naoorlogse woonwijken is een belangrijke uitdaging om betere loop- en fietsverbindingen tussen de buurten en belangrijke voorzieningen in de omgeving te realiseren. Dit gebeurt met name door de oversteekbaarheid van (hoofd)wegen te verbeteren, met speciale aandacht voor enkele locaties zoals de Prinses Beatrixlaan en Sir Winston Churchilllaan rondom het station. Binnen de wijken zetten we in op betere (stedelijke) fietsroutes.

- Het ligt voor de hand dat juist in de woonwijken een passend woon- en zorgaanbod belangrijk is. Aandachtspunten daarbij zijn vergrijzing en het levensloopbestendig maken van de voorraad.
- Het is zaak hier sterk in te zetten op het bevorderen van een gezonde leefomgeving. Een groene, beweegvriendelijke omgeving is van belang, net als het treffen van maatregelen om wegverkeerslawaaï te verminderen en de luchtkwaliteit te verbeteren.
- Voldoende voorzieningen en ontmoetingsplekken dragen bij aan de leefbaarheid.

- We streven naar behoud en versterking van ruimtelijke kwaliteit van zowel bebouwing als openbare ruimte.
- Een groene inrichting is belangrijk voor het welzijn en om bewegen te stimuleren. Een diversere groene inrichting van de woonwijken draagt ook bij aan de biodiversiteit en een groene stadsbiotoop.
- Het is van belang de woonwijken klimaatbestendig in te richten. Dit voorkomt hittestress in de leefomgeving en zorgt voor de opvang van (extreme) regenval.
- De woonwijken zijn niet geschikt voor de plaatsing van grootschalige energievoorzieningen, maar wel voor zonnepanelen op daken. De warmtetransitie zal grotendeels hier plaatsvinden.
- Bedrijvigheid wordt niet uitgesloten in de woonwijken, zolang er sprake is van een zeer geringe hinder voor de leefomgeving.
- De woonwijken moeten goed bereikbaar zijn via alle vervoersmodaliteiten. We streven een verschuiving na richting duurzame mobiliteit (STOMP-principe). Minder verkeers- en parkeerdruk levert meer ruimte voor groen, klimaatadaptatie en biodiversiteit op.

5.5 Werken

We vinden het belangrijk dat de werklocaties (behalve de al aangewezen werk-woongebieden) beschikbaar blijven voor werken, en niet transformeren naar woon- of gemengde gebieden. Met onze werklocaties willen we de werkgelegenheid evenredig laten groeien met het aantal woningen. Dit houdt in dat nieuwe bedrijvigheid moet bijdragen aan groei van werkgelegenheid. Omdat er regionaal een tekort is aan ruimte voor werken, ligt er nog meer nadruk op bestaande werklocaties. Daar komt de extra ruimtevraag voor de circulaire economie nog bij. Ook op bedrijventerreinen moeten we verdichten om ruimte optimaal te benutten.

- In werkgebieden willen we geen woningen toestaan.
- Omdat er binnen de werklocaties ruimte is en blijft voor zwaardere bedrijven, accepteren we een lagere milieukwaliteit. Het zorgdragen voor een gezonde werkomgeving is een taak voor de ondernemers en gemeente samen.
- Leefbaarheid en veiligheid zijn ook in een werkomgeving van belang. We zijn waakzaam om ondermijning te voorkomen.
- Op de bedrijventerreinen accepteren we een iets lagere ruimtelijke kwaliteit dan gemiddeld maar we zetten ons in om de ruimtelijke kwaliteit op een aanvaardbaar basisniveau te krijgen.
- Een groene inrichting is belangrijk voor de uitstraling van de werkgebieden en voor het welzijn van de werknemers.
- Hittestress is een probleem op veel van de bedrijventerreinen, net als het bergen van water. Daarom krijgt dit prioriteit.
- Hier is de energietransitie kansrijk, omdat bijvoorbeeld veel bedrijven ruimte hebben om zonnepanelen op het dak te leggen en anderszins het vermogen hebben innovatief bij te dragen aan het opwekken van energie, het besparen van energie en de warmtetransitie.
- Juist op de bedrijventerreinen moet de innovatieve en circulaire economie tot bloei komen.
- De werkgebieden moeten goed bereikbaar zijn met in beginsel alle vervoersmodaliteiten. We streven een verschuiving na richting duurzame mobiliteit (STOMP-principe). Tegelijkertijd accepteren we dat hier de autotoegankelijkheid nu nog belangrijk is.

De koers voor Kessler Park en omgeving, het Havenkwartier en de Plaspoelpolder – Noordzijde is dat ze transformeren naar werk- woongebieden in een groene omgeving.

- Aanvullend op het werken kan hier ook gewoond worden. Daarom verdient een passend woon- en zorgaanbod in dit gebiedstype extra aandacht.
- Door de combinatie van wonen en werken kennen deze gebieden meer reuring en daardoor mogelijk meer geluid, ook op momenten dat het in een rustige woonwijk stil is. Er is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.
- Leefbaarheid en veiligheid zijn zowel in een werkomgeving als in een woonomgeving van belang.
- Dit zijn werkgebieden die transformeren naar werk-woongebieden. Bij deze transformaties wordt bovengemiddeld aandacht besteed aan de ruimtelijke, stedenbouwkundige en architectonische kwaliteit.
- Een groene inrichting is belangrijk voor de uitstraling en voor het welzijn van de bewoners en werknemers.
- Hittestress is een probleem op veel van de bedrijventerreinen, net als het bergen van water. Daarom krijgt dit prioriteit.
- Hier is de energietransitie kansrijk, omdat bijvoorbeeld veel bedrijven ruimte hebben om zonnepanelen op het dak te leggen en anderszins het vermogen hebben innovatief bij te dragen aan het opwekken van energie, het besparen van energie en de warmtetransitie.
- Juist op de bedrijventerreinen moet de innovatieve en circulaire economie tot bloei komen. Op termijn moeten we hier ook de ruimte voor benutten. Hier kunnen alleen met het oog op de menging met wonen geen ‘zware’ bedrijven (bedrijfsactiviteiten die veel milieubelasting veroorzaken) gehuisvest worden.
- De werk-woongebieden moeten goed bereikbaar zijn met in beginsel alle vervoersmodaliteiten. We streven een verschuiving na richting duurzame mobiliteit (STOMP-principe).

5.6 Groenzones

Daarmee versterken we in de landgoederenzone de kwaliteit die bij de identiteit van de landgoederenzone past: natuur, cultuurhistorie en recreatief medegebruik. De stadsparkzone ontwikkelen we door tot een veelzijdig park, dat op meerdere plekken met groene uitlopers is verbonden tot in de woonwijken.

- Behalve de bestaande woon- en zorgfuncties in de landgoederenzone wordt in de groenzones geen nieuw woon- en zorgaanbod geaccommodeerd.
- Parken en andere groengebieden dragen bij aan een goede gezondheid omdat ze uitnodigen te bewegen en ruimte bieden voor contemplatie en natuurbeleving.
- Veiligheid is in een recreatieve omgeving van belang. Een goede inrichting en onderhoud van de ruimte, voldoende voorzieningen en ontmoetingsplekken dragen bij aan de veiligheid.
- Vooral de landgoederenzone, maar ook de parkenzone, staat bol van de geschiedenis en draagt in hoge mate bij aan de identiteit en ruimtelijke kwaliteit van Rijswijk als geheel.
- Omdat we Rijswijk zien als groene stadsbiotoop, spelen de groengebieden en de groene verbindingen daartussen een essentiële rol.
- De groenzones zijn van zichzelf al klimaatbestendig ingericht. Dit houden we zo en verbeteren we waar mogelijk.
- De groenzones zijn niet in beginsel niet geschikt voor de plaatsing van grootschalige energievoorzieningen. Deze kunnen echter onder stringente voorwaarden een plek krijgen.
- Er is geen ambitie om nu juist hier de innovatieve economie aan te wakkeren.
- De centrale ligging van zowel de landgoederenzone als de parkenzone brengt een goede bereikbaarheid met zich mee. We nemen maatregelen om de bereikbaarheid voor wandelaars en fietsers te verbeteren.

6. Uitvoering: werken met de omgevingsvisie

6.1 Sturingsfilosofie

Het uitgangspunt van de Omgevingswet is ontwikkelingen mogelijk maken en tegelijkertijd de kwaliteit van de leefomgeving waarborgen. Met de omgevingsvisie laten we inhoudelijk op hoofdlijnen zien hoe we in Rijswijk initiatieven willen ondersteunen waarmee tegelijkertijd een bijdrage wordt geleverd aan de kwaliteit van de leefomgeving. De concrete uitwerking van de omgevingsvisie hangt ook af van de rol die de gemeente aanneemt.

We hebben als gemeente hoge ambities om de democratie van onderaf beter te faciliteren, meer gebiedsgericht en van buiten naar binnen te werken. We zetten daarom in op alliantievorming (het zoeken naar partners om gezamenlijke doelen of belangen te halen). Dit doen we met een relatiegerichte houding en we moedigen actief burgerschap aan.

6.2 Operationalisering in Omgevingswetinstrumenten

De Omgevingswet voorziet in een zestal 'kerninstrumenten'. Daarvan zijn voor de gemeente de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en het omgevingsplan de belangrijkste beleidsmatige instrumenten.

- De omgevingsvisie wordt uitgewerkt in regels in het omgevingsplan. Het omgevingsplan geldt volgens de wet voor iedereen. Als een project niet past in het omgevingsplan, en het is toch de wens dat het doorgaat, dan moet met deze omgevingsvisie in de hand gekeken worden of het project hierin past.
- De Omgevingswet biedt daarnaast de mogelijkheid om programma's te maken. Een programma is een uitwerking van de omgevingsvisie voor een bepaald onderwerp of gebied. Daarvan zijn er nu al een paar bekend, zoals het Warmteprogramma en het Geluidprogramma.

6.3 Milieueffectrapportage

Bij de omgevingsvisie is een milieueffectrapport (MER) gemaakt. Dat is verplicht. Het doel van het MER is het inzichtelijk maken van de effecten van de omgevingsvisie op de leefomgeving en in hoeverre de voorgestelde koers bijdraagt aan het halen van de gestelde ambities. Uit het MER blijkt dat de gevolgen van de omgevingsvisie voor de omgeving vooral positief zijn. Dit MER is tegelijk met de ontwerpomgevingsvisie zes weken ter inzage gelegd. Iedereen kon zienswijzen indienen op de ontwerpomgevingsvisie en het MER.

6.4 Een levend document

Met de omgevingsvisie hebben we als gemeente een koers en een integraal afwegingskader voor de inrichting van onze fysieke leefomgeving. We beschouwen de omgevingsvisie als een levend document. We monitoren de voortgang van onze koers en sturen waar nodig bij. Om te zorgen dat onze visie bij de tijd blijft, zullen we deze regelmatig aanpassen aan nieuwe ontwikkelingen. We kiezen er daarom voor om de omgevingsvisie eens per twee jaar te actualiseren. In de omgevingsvisie 2.0 zetten we een volgende stap in het integreren van nieuw strategisch fysiek beleid en de aangegeven thematische/gebiedsgerichte programma's.

Rijswijk

